

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rydtér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és cseanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐTITKÁRSÁG:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, június 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kik szavaztak le az aradi választáskor?
- Az új Ház első ülése.
- Városi tisztviselők fizetésrendezésének odisszejje.
- Az aradi munkapárt a kamarai választásokon.
- Letartóztatott kereskedő.
- A custozzal csata évfordulója.
- Haverdáék letartóztatása.
- A t. Házból.
- Az orvosi egyetem botránja.
- A krassószörénymegyey pusztulás.
- Lampionos szerenád a király tiszteletére.

A nyomorult Arad.

Arad, június 23

A jólét és a polgári megelégedettség kellemes érzése fogja el az idegent, a mikor a vasutól a Szabadságtérre báját. Elragadtatással nyilatkozik Arad szépségéről és rendezettségéről, a hatalmas, széles sugárút levegős, szépen fásított vonaláról, a sok aszfaltról, a modern autobuszokról. Nem lokálpatriótizmus mondatja velünk: Arad gyönyörű vidéki város, sőt több annál, — típusa a szép vidéki városoknak. Már tudniillik az állomás épülettől a Szabadságtérig. Ide koncentrálódik a forgalom, itt laknak a város virilistái, ide huzódnak azok, akiknek bármiféle szerep jutott a város ügyeinek intézésében.

De a külső Araddal nem foglalkozik senki. Pedig érdemes volna a város urainak hébe-hóba sétákat tenni a külső Arad félrecsapott fedelű házikói között is, érdemes volna azért, hogy a tagypontra hüljön le az a lelkesedés, amelyet városunk szépsége

felett érzünk; érdemes volna azért, hogy meggyőződésé érlelődjön bennünk a gondolat, hogy ideje volna már a külső városrészekért is tenni valamit. A fényes palotasorból menjünk ki a nyomorult Arad utcáira, ahol elkecseregett emberek emlegetik azt az igaztalanságot, hogy amikor ők a város terheit épen úgy viselik, mint bármely Andrassy-téri háziur, hogy akkor nekik még annyi sem jut a kultúra legegységibb áldásaiból, mint akármelyik mezővároska lakosságának.

Ahogy az ember a vasut felé vezető uton levő viadukt alatt áthalad, egyszerre a legellanyagoltabb faluban találja magát. Ez a falu: Arad. Járhatatlan utcák, piszok, sár, por mindenfelé. Az út mentén vagy nincsenek árkok, vagy ha vannak is, tisztítatlanul, eldugulva. Bennük zöld békanyálás, poshadt víz büzlik, orrfacsaró illatot árasztva szerteszét, Arad szab. királyi város közegészségügyének legnagyobb dicsőségére. Itt van mindjárt az Erzsébet-utcai elemi iskola, amely előtt szintén ott terpeszkedik valami nehéz illatu pocsolya, amelynek egészségrontó büzét gyenge iskolásgyermekek kénytelenek napnap után élvezni. A másik szűk utcában van egy nagyobacska ház, amelynek 8-10 lakója van. Mind szegény emberek, tehát mind odahazamos, mert pücerájra nincs pénze. A szennyes vizet kiöntik az utcára, ahol a rothadó, összegyülemlt szennyviz nagy pocsolyákat képez. A másik ház tulajdonosának már meghagyta a vá-

ros, hogy készíttessen gödröt az udvarán és öntesse oda a szennyvizet. Ott az udvaron árad valami infernalis szag mindaddig, amíg a háztulajdonos a kertjébe nem hordatja a szürke, nyüzsgő állatkákkal tele mocskot. Akkor azután illatos az udvar is, a kert is. Nincs meg ezekben az utcákban a szennyviz levezetésére szükséges legegységibb berendezkedés sem, amennyit minden jobb faluban lát az ember. Se árkok, se csatornázás. Szinte csudálatos, hogy Aradon nincs állandóan valami rettenetes epidémia, valami súlyos járvány. Nem lenne csuda, hiszen az Újtelep nagy része nem egyéb egy hatalmas járványfészeknél.

A házak előtt szűk kis gyalogjáró: éppen, hogy két ember ki bírja kerülni egymást. Itt még csak lehet járni, mert a háztulajdonosok kötelesek a gyalogjárót homokolni. De beljebb, a szűk kocsiuton, ahol alig fér el két kocsis egymás mellett, ott a sárnak valóságos tengere huzódik végig. Nem tulzás: novemberi negyedkor, ha az esőzések már megkezdődtek, ezekben az utcákban nem lehet kocsival költözködni. A kocsis nem bírja megszűzni ezt a kerékkötő sarat, ezeket a kátyukat. A lakók úgy költöznek, hogy kézben viszik el a butoraikat legalább addig, amíg járható utra érnek. Es ez ellen az állapot ellen minden panasz hiábavaló. A város azzal felel a panaszokra, hogy az utcát már kikövezték egyszer. Es ez igaz is. De hogy kövezték ki! Egy kapavágás-

A budapesti repülő meetingről.

Irta: Asbóth Oszkár.

A lapok már beszámoltak részletesen a fővárosban lezajlott versenyek eredményéről, s így én azzal nem is foglalkozom. Hanem igyekszem a versenyt, a rendezést, a sportot, a külföldi és magyar aviatikusokat tárgyalatosan elbírálni. Ez — remélem — sikerülni fog, már annál is inkább, mert ama három hét alatt, mit a budapesti meetingen töltöttem, elegendő alkalom volt mindezekről tapasztalatokat szerezni.

Egy körülbelül 4-500 holdnyi terület fapalánkkal körülvéve, melynek egyik sarsában vagy félezáz hangár gubbaszt, hábeli zürzavar közepette, mintegy 150 ember hatnyelvű lár-májával, motorok tugsásával, odébb lobogódiszben álló hatalmas tribünök terjeszkednek, előttük egy homoksivatag, egy féltucat karcos, fehérremázolt, körben elhelyezett pilónnal egy egész kis város képét nyújtja... ez az aviatikai telep. Itt játszódtott le a XX. század legnagyobb kultüreseményeinek egyike.

A meetingre bevezett vagy 35 külföldi s eljött 18, mintegy 23 géppel. Az „öreg ágyuk” közül itt volt Latham, Paulhan, Rougier. Erősen éreztük Fahrman, Lambert gróf, Le Blou, Balsan, Sommer, Roger hiányát. Az osztrákokat Fischl, Warbałowky, Illner és Bielo-

vuci képviselték. A németeket Engelhart és Frey Alfréd. Magyarországot 15 ember — sajnos — nyomoruságosan képviselte. Ennek nem ók az okai! A rendezés az első napokban kis-sántított, a rendezők lámpalázzal küzdöttek, de pár nap mulva oly kitűnően töltötték be hivatalukat, hogy róluk a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk. A rendezés, de az egész meeting lelke ifj. Tolnay Lajos volt, az Aero Klub igazgatója, kiknek előzőkeny kedvességét magam is hosszabb ideig élveztem azáltal, hogy ezer dolga között időt szakított magának, hogy engem a telepen kalauzoljon. A zsűrinek, mely megütötte a verseny nivóját, kevés dolga akad. Elvégezték mindent az agilis sportbiztosok. A meetinget, mely 10 napra volt tervezve, pár nappal, a mestoba viszonyok miatt, meg kellett hosszabbítani. Ennek köszönhető, hogy az egyik kivétellel antipathikus franciák a roueni verseny örügye alatt — unalmában elutaztak.

Sport szempontból bizony nivótlan volt a verseny. Szemre szép, lélekemelő látvány, belső tartalom nélkül. Igaz, ezzel nem is törődött a nagyközönség, mert az nem a jó eredményekért, hanem a látványosság reményében látogatta a meetinget. No hát ebben, meg igazalmakban volt része bőven, mert annyi po-yogás, zuhanás még egy meetingen sem volt, mint nálunk. A sport, mondom nem ütötte meg azt a nivót, mit a verseny díjazása megkövetelt volna. Hogy mégis volt egy-egy valamire való

eredmény, azt csakis Henry Deusch de la Meurth nek, az aviatika bőkezű mecenásának lehet köszönni, ki folyton tüzezte a franciákat a „glor pour Francois” öregbitésére. Az erkölcsei siter határozottan az osztrákoké, dacára annak, hogy legfőbbször a vert mezőnyben voltak. Szeraplásuk mégis imponáns volt. Igazán önmagukat multák felül! Korrekt uris-berek módjára viselkedtek, nem kellett nekik könyörögni, mint francia riválisaiknak, hogy produkáljanak valamit, teljesen megfelelőek a hozzáfűzött reményeknek. A magyarok „szereplése” bizony gyenge sport hozott. Az a két ember, ki produkálhatott volna valamit, nem vehetett részt a versenyen. Zsélyu a sors üldözte, Némethy az Aero Klub két nappal később érkező nevezéseért nem fogadta el! (Bizonyára nagyon a szemük előtt lehetett a magyar aviatika érdeke.) Ha párhuzamot vonunk, tapasztalhatjuk, hogy sporisztempotból bármely kevésbe dotált külföldi meeting szebb s eredményekkel végződik, mint végződött a miénk.

Kitűnő sportot nyújtott a meeting! — Hirdeti az Aero Klub, de maga sem hiszi el. Jó volt ez így is nekünk!

Mind egyik géptypus képviselve volt, csak egy Courtiss-biplán es Santos-Dumont monop-lán hiányozt, mind egyik a saját kategóriájának leggyorsabbika. Ez a verseny is a biplán-nak hozta meg a dicsőséget. Ismét csak az bi-

nyira felszedték a földet és belerakták a köveket, anélkül, hogy gondoskodtak volna az ut megfelelő domborúságáról. Így azután a kövezett ut nem volt egyéb, mint valóságos vízfelfogó teknő, amelyről az esővíz nem folyt le, hanem ott maradt és porral, szekerek által behordott sárral vegyítve, teljesen eltemette a kövezést. Ma már a legjobb rébuszfejtő se tudja kitalálni, hogy ezek az utcák valaha kövezve is voltak. Más, kövezetlen utcákban még tovább a helyzet. Oda kihordatták a kövezni való köveket, hatalmas kődarabok hevernek festői rendtelenségben az utcák szélén. Esős időben, ha valaki át akar menni a lábszárig érő sáron, ezeket a köveket dobálja a sárba, hogy átlépkedhessen rajtuk. Es a gondos előrelátásnak hála: a kövezés céljából kihordott kődarabok fele már el is kallódott ezen a réven. Az egyik házban káposztasavanyítási célokra lépett elő egy-egy kődarab, a másokban ülőkének használják. A kő elkallódik, de az utca nemcsak sáros maradt, hanem teljesen járhatatlanná is lett, mert a sár alatt rejtőző nagy kődarabok minden kocsit és szekeret a tengelytörés állandó veszedelmének tesznek ki.

Hát ez baj, baj, de legalább más tekintetben gondoskodott a város ezekről a fertályokról! Ezzel a vigasztalással megyünk tovább s amint egyre jobban szürkül, egyre nagyobb vizsontagságok között. Egy-egy gödör, egy-egy kő a gyalogjárón, sár és büz mindenfelé. És várjuk a lámpagyújtás idejét.

Lámpa? Igazán naiv néha az ember. Lámpa, az van Kukutyinban, ha petróleumlámpa is. Lámpa van Piri-pócon, ha olajlámpa is. De Arad szabad királyi város ezen fertályaiban se gáz, se villany, se petróleum, se olaj nem található. Csak a jótékony hold világít itt néha-néha, no meg a házak kis ablakaiból kiszűrődő fény. Itt vagyunk, a legsötétebb Arad rejtelmei között, nyaktörés veszedelmei

között botorkálunk a sárban, kitéve annak, hogy egy szabadjára eresztett kutya beleragaszkodik a nadrágunkba. Este félkilenckor már tökéletes itt a csend, csak a kutyák rendeznek ékten vonítási koncertet. Az utcákon csak elvétve találkozik az ember egy-egy elkésett alakkal, aki azonban a legcsekélyebb bizalmat se gerjeszti. Szorongó érzés fogja el az embert arra a gondolatra, hogy ebben a sötétben, ahol óraszámra, sőt egyáltalában nem lát az ember rendőrt, akárki leütheti. De ez az állapot csak a város erős morális érzését illeti. Jó az, ha éjjel nem igen mernek kijönni a házaikból az emberek: az éjjel alvásra való. Ezért nincs itt soha rendőr.

De tűznek igazán nem szabad itt kiütnie. Mert tűzjelző állomás félóra járásnyira nincsen. Csak mire ide a tűzoltóság kocsikkal kivonul, ha a sártól egyáltalában ki tud vonulni, addig egész utcák eshetnének áldozatul a pusztító vörös kakasnak.

Es amíg az utca ilyen dicséri azt az egyenlő mértéket, amelylyel nemes és vitézlő Aradváros tanácsa a város polgárainak mérni szokott, addig a házak belseje sem igen nyújt vigasztaló látványt. Kis, egy szoba és konyhás lakások, sok helyütt úgy építve, hogy két lakónak van egy közös bejárata és közös konyhája. Sárral tapasztott padlók, és a szobák, a lakások legtöbbszörében az a bizonyos fülledt szag, amely a hétszámra nem szellőztetett és erősen népes lakásokban otthonos. Piszkos gyerekek szaladgálnak az udvaron, soknak arcáról leri a nélkülözés. Beesett szem, sápadt arc: a jótékony egyesületek, különösen a jótékony nő-egyesületek jól tennék, ha néha társas kirándulást rendeznének ezekre a szegénység-tanyákra.

De addig is, amíg valamelyik városi nagyhatalomnak elakad egyszer a kocsija ezekben a fertályokban, addig csak építsük fel az új színházat,

ajándékozunk boldognak-boldogtalanoknak ingyen városi telkeket. Végre is, telik miből, hiszen az Ujtelepen is fizetik a 84 százalékos községi pótdadót!
K. G.

Kik szavaztak le az aradi választáskor?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Folytatólagosan közöljük a harmadik szavazatszedő küldöttségnek leszávozottak névsorát.

Tisza Istvánra szavazott:

Otyes Illés földb., Otyes Vazul földb., Pain Manó földb., Pakurár György földb., Pakurár Simon földb., Panian György házt., Papp Miklós házt., Pataky János tanító, Pataky Sándor tanító, Pauly Miklós házt., Pálincás Mihály bérk., Pálincás Mojaza földb., Petkovics György földm., Petkovics János földb., Péter József mag. hiv., Pfeiffer György házt., Pfeiffer József házt., Philipp Ruppert házt., Pika József főkadár, Pisát Tivadar keresk. segéd, ifj. Pityi Mihály földb., Pleváts György földb., Polgár Antal vs. főkalauz, Polgár János ny. tanár, Pollák Samu vegyész, Polónyi Lajos házt., Popa Lázár házt., Popián Tivadar földb., Popity Sebők földb., Popovits Dénes házt., Popovits Ferenc házt., Popovics György csizm., Popovits Szilárd hentes, Putarity Gábor földb., Putarity Gergely földb., Putarity Jova földb., Radvány József vs. ir. kez., ifj. Rajku Demeter földb., Rauch Samu mag. hiv., Rác Vása földb., Rámer István alkapitány, Regéczy Mihály házt., Reich Henrik mag. hiv., Rezes János utmester, ifj. Reich Károly házt., Rigler Kálmán vs. fog., Rottár József művez., Rotter Sándor házt., Röder Henrik mag. hiv., Ruzs Milentie földb., Ruzity János földb.

Schaubach Ferenc házt., Sárga Lukács ellenőr, Schäffer Benó szappanos, Schiller János házt., Schleifer Antal borb., id. Schleifer József koresmáros, Schönheim Jakab raktárnok, Schubert Ferenc szatócs, Schusterics Albert háztulajd., Schwartz Adolf ügynök, Schwartz Manó ügynök, ifj. Sedity György földb., id. Siklován György földb., Siklován Illés földb., Siklován Péter földb., Simandán Pál vállalkozó, Simon Vazul földb., Simkó Ferenc bérkocsis, Sipkai Lajos vállalkozó, Sipos József vs. kalauz, Sipos Mladen földbirtokos, Söket A. Béla mozdonyvezető, Somló Antal mozdonyvezető, Sonntag Gusztáv mérnök, Sottus Sándor házt., Spádi Manó koresmáros, Spirok Lajos házt., Spolarich Gyula raktárnok, Stef Miklós tanító, Stefanov Szvetozár földb., Stefani György házt., Steinfeld Géza alkalm., Stenczer Károly

zonyult be, hogy a monoplánnak gyakorlati értéke nincs s egyetlenegy — a meetingen résztvevő — gép kivételével mindegyik életveszélyes. Ez a kivétel az osztrák Pischhof monoplánya. Konstruációja ésszerű: a szabadsúly és a motor jó mélyen, a hordfelület alatt van elhelyezve, nem úgy, mint a többi monoplánnak, jóformán a hordfelület tetején! Produktált is olyan stabilis repülést, hogy a laikus közönségnek is ő tetszett legjobban. Ujszerű, de egyúttal az összes gépek fölött a legjobb gondolat nála a légszavár hátul való elhelyezése s oldható kapcsolása. Az Etrich „Taube”-ja lett a közönség kedvence, kecses alakja miatt. Warchalowsky azáltal, hogy a Fahrman-biplán hordfelületét megszülesítette, a gépet stabilisabbá, de egyúttal lassabbá is tette. Volt itt két Sommer-biplán Amerigo és a szerencsétlen Frey Alfréd vezetésével.

Hogy e két új típusú gép, kitűnő konstrukciója dacára, nem ért el nagyszerű eredményt, ennek okát a vezetőkben keressük. Az új Sanchez-Béza biplánt, vezetője, Bielovuci, mindjárt az első nap szerencsésen össze is törde. A Hanriot monoplánt a francia Wagner képviselte, kit szorgalmas repüléseért „nap-számosnak” neveztek el társai. Gépe a Bleriot és Antoinett monoplán összetétele. — Engelhardt, német kapitány, egy átjavított, futóke-rekkel s fix stabilizátorral ellátott, nehézkes Wright gépet vezetett. (A kapitány, ki a német Wright R. T. képviselője, valószínűleg a

napokban jön Aradra, mert egy itteni aeroplan annyira felkeltette érdeklődését, hogy annak gyártási jogát társasága részére, mely eddig nagyon ráfizetett a Wright szabadalmakra, megvegye.) Ennyit az új külföldi gépekről. — A Fahrman és Voisin gépek megfelelték a várakozásnak. A két Antoinett és egy Bleriot monoplán is: olyan stabilis gépeknek bizonyultak, hogy a vezetők minden fordulatonál életveszélyben forogtak. (Bleriot is azért hagyott fel a géprepüléssel, mert nem akarja saját, de a világ legveszélyesebb gépe életét kockáztatni.)

12 magyar gép volt Budapesten összehalmozva, de csak egygyel érdemes foglalkozni, a többi értéktelen Bleriot-utánzat. Azaz nem is utánzat, hanem tiszta Bleriot-gép. Különbség csak az volt, hogy egyiknél hosszabb, másiknál rövidebb a farkrészt. (Mosolyogtak is ezeken eleget a külföldi aviatikusok! És joggal, mert míg külföldön bebizonyított tény, hogy nincs rosszabb egy Bleriot-gépnél, addig itthon a Bleriot-láz dühöng...) — Az a gép, amiről külön kell megemlékezni, egy 24 éves fiatalember — Székely Mihály — saját konstrukcióju biplánja. Az egész gép oly kis méretű — 27 m², 250 kg. — akár a Courtiss gépe. Nála is — akár nálam — a hátsó fix stabilizátor hatása egyenlő a magassági kormányéval. Darraque motorja van.

— Leszállásnál a gép orra fog bukni, mert a eszavár elöl van, — mondta Paulhan, mire

azt jegyeztem meg, hogy ez kizárt dolog, miután elöl van a magassági kormány. A kísérletnél nekem lett igazam.

A gauchirozás aereionszerű. — Három dolgra figyelmeztettem Székelyt:

— Nagyok az aereionok, az oldalkormány el fog törni leszállásnál, mert rá van szerelve egy szántalpacska és végül, cserélje ki a rezonanzinosvet gumicsővel, nehogy elszakadjon.

Első két jóslásom beteljesedett. Az Isten óvja, hogy a harmadik is beteljesedjen!

Pár szót kell még a motorokról írnom. A pesti meetingen a legjobb motortípusok — a Püznier motor kivételével — képviselve voltak. Ezek között a legjobbnak az E. N. V. és a Gnome motor bizonyult. E két közül, hogy melyik a jobb, azt nehéz eldönteni. Amaz víz-hűtéses — üzembiztosabb — de nehezebb és drágább: 14,000 korona (kezdőknek nem tanácsos, a szabályozása miatt.) Ez rotációs, legnagytűs, könnyebb, olcsóbb (8000 kor.), de hat hónap alatt teljesen tönkre megy. Kitűnő még a Daimler (osztrák) és a Wright motor, mindkettő víz-hűtéses.

— Ha egy óra hosszat járatom a motort, akkor is hideg marad a heger — így kergetett Engelhardt kapitány a Wright motorjával.

A többi motoroknak nagyon rossz a hatékony. Szegény magyarok majdaem mind Anzani motort használnak. Hja' az a legolcsóbb! Olyan is az!

könyvelő, ifj. Stiger István cipész, Strauszky Bernát maláta m., Strumberger Oszkár tanító, Szabó József kertész, Szabó Karácsony irnok, Szabó Lajos pü. titkár, Szabó László vállalkozó, Szabó Lipót ny. tanító, Szabó Mihály vállalkozó, Szakács Lajos pü. titkár, Szalay Gyula magánhivatalnok, Szántó Sándor vs. hivatalnok, Szávin György földb., Szávin Szvetozár földb., Szávin Tódor földb., Szecsánszky Áron földb., Szecsánszky László földb., Szecsánszky Mihály földb., Szecsánszky Vlada földb., Szekér Andor irodatiszt, Szelecsán Simon földb., Szelner Tamás háztulajdonos, Szemplakán László földb., Szerb György földb., Szerb Vazul földb., Szeredai János gépész, Szeredi Gyula vs. hivatalnok, Szénásy Ádám vs. kalauz, Szigetváry Sándor kalauz, Szikra A. Lénárd lelkész, Szilaj Mihály máv. főkalauz, Szilárd Győző aceev. felügy., Sznimlov Miklós földb., Szkorezár György házt., Szőke Arthur raktárnok, Szporni Ferenc vs. altiszt, Sztana László földb., Sztana Miklós földb., ifj. Szuchy József gépész, Szuszán Mihály házt., Szücs Károly eszmadia, Takács János háztulajdonos, Trutza Mihály földb.

Barabásra szavazott:

Mallár István vs. főkalauz, Markovics Ágoston asztalos, Martini János szabó, Marx János hentes, Matuschik András házt., ifj. Matusz Imre házt., Matusz Péter házt., Matyók József malomtulajdonos, Matusz Ferenc házt., Mayer Gergely földb., Márkus József asztalos, Medve Imre eszmadia, Megyeri András házt., Megyeri István házt., Menezzer Gyula asztalos, Menezzer Sándor asztalos, Mericskai Sándor házt., Mester András gyümölcsárú, Mezői József házt., Méncsi Antal földbirtokos, Michel Ferdinánd háztulajdonos, Mihály Vazul borbély, Mikalacsán Demeter földbirtokos, Mikolai György házt., Mikó János sz. felügyelő, Mittner István adótiszt, Mizera József házt., Mohaupt György vs. nyugd., Mojsza Gergely földb., Mojsza Illés földb., Mokuca Illés földb., Molnár Albert szatócs, Molnár István kenyérsütő, ifj. Molnár János házt., Molnár József háztulajdonos, Molnár Károly szűrszabó, Molnár Gyula háztulajdonos, Morsehl György hent., Mózes János hzt., Muntján Lingurár György házt., ifj. Müller József festő.

Nachlich Gusztáv háztulajdonos, Nachlich József háztulajdonos, Nagy György háztulajdonos, Nagy János szatócs, Nagy Kálmán szatócs, Nagy János, Nagy Mátyás háztulajdonos, Nagy Sándor háztulajdonos, Neczkó Antal borbély, Nedelkó János háztulajdonos, Neszmerák Antal pü. titkár, Neumann Ignác szatócs, Novák István háztulajdonos, Obsztmayer András háztulajdonos, Oláh József földbirtokos, Opritz Pál háztulajdonos, Orbán Károly háztulajdonos, Osz Antal háztulajdonos, Ortutay Antal mozdonyvezető, Osztyás Gyula kereskedő, Pablusz Imre háztulajdonos, Pacu Traján mag. hivatalnok, Paladics György asztalos, Papp István hentes, Papp Izidor borbély, Papp János háztulajdonos, Papp Péter bérkocsis, Pataay Ferenc háztulajdonos, Patáky Hermann mészáros, Pavleti János háztulajdonos, Páger József szatócs, Pál Lajos id. hentes, Pálffy József háztulajdonos, Palinkás Mózes háztulajdonos, Palmay János vs. nyugd., Pányi Lajos szatócs, Perleg György háztulajdonos, Pintér János korezmáros, Pintér Lajos háztulajdonos, Pintye Miklós háztulajdonos, Podlup János háztulajdonos, Polonyi János földbirtokos, Polonyi Mihály földbirtokos, Posch Áajos háztulajdonos, Prágai Imre háztulajdonos, Priben Miklós hentes, Probst Elemér mag. hivatalnok, Putarity Demeter bérkocsis, Putarity István földbirtokos, Radocsányi János szijgyártó, Radocsányi János ifj. háztulajdonos, Radoszav Angyelkó bérkocsis, Radván Péter földbirtokos, Rajku Izidor földbirtokos, Rácz Sebestyén hentes, Reiner Ede órás, Reinhardt Antal háztulajdonos, Reinholz Márton háztulajdonos, Renyé János háztulajdonos, Rettenbacher György háztulajdonos, Rezik Albert korezmáros, Risztin Péter háztulajdonos, Roczó Mihály háztulajdonos, Rohács Péter Pál földbirtokos, Román Vazul ifj. háztulajdonos, Rucsek György földbirtokos, Ruhm Márton hentes, Rusz Pál esztergályos, Sági Mátyás földbirtokos, Sági Mihály ifj. földbirtokos, Sándor Balázs pénzt., Sándor Imre pü. titkár, Sándor István háztulajdonos, Sándor Mihály pü. titkár, Scherer János háztulajdonos, Scherer János háztulajdonos, Schima Károly géptulajdonos, Schmitzer Ferenc háztulajdonos, Schriffert József korezmáros, Schuch Ferenc zöldségkereskedő, Schweffer Ede kertész, Seres András asztalos, Simandan Tódor bérkocsis, Simon Imre háztulajdonos, Sírján Illés háztulajdonos, Schmelkó István földbirtokos, Somogyi Kálmán háztulajdonos, Sorgenfeld Károly háztulajdonos, Stark Sándor háztulajdonos.

(Folytatjuk.)

Az új Ház első ülése.

Madarász József korelnök.

Távirati tudósítás.

Arad, június 23.

Hosszu és heves választási harc és hónapokig tartó szünet után ma végre megtartották az első parlamenti ülést. A karzatokra szóló jegyeket már napok előtt elkapkodták, boldog volt, aki a mai „theatre parée“-ra egy-egy belépésre jogosító jegyet tudott szerezni magának.

A képviselőház előtti térséget már jóval 10 óra előtt elfoglalta a kíváncsi közönség, mely nem volt oly szerencsés, hogy a Házba bejusson. A képviselők bejárata előtt két sorban szegélyezte a feljárt a közönség, mely egy-egy szimpatikus honatyát harsányan megéljenzett, amikor a kocsiából kiszállott. Sok ifju és idősebb, de ismeretlen ember jelent meg, mandátummal a zsebében, de láttuk a régi szabadalvópárt idejéből ismerős előkelelő politikusok bevonulását is.

Háromnegyed tíz órára a karzatok már zsufolásig megteltek és a szebbnél-szebb toalettek tündököltek a szép asszonyokon. A folyosó is tarka képet nyújtott. Alig lehetett ott mozogni. Az új képviselők bemutatkoztak egymásnak és a választási élményekről tartottak előadásokat. Most jelent meg idősb Madarász József is, kitűnő kondícióban, a körülállókhoz kijelentette, hogy vállalja a korelnöki tisztet.

Bent a teremben egészen új kép tárult az elfoglaltan néző elé. A kormánypart foglalja el az ülésterem háromnegyed részét. A függetlenségi pártok is tekintélyes helyet foglalnak le. A mai ülésre majdnem valamennyi boldog mandátum-birtokos megjelent, csak a nemzetiségiek tündököltek távolmaradásukkal.

A régi koalíciók kiszorultak a folyosóra. Most ott politizálnak. Néhányan a kibukottak közül bekerültek az újságírói karzatra. Így is jól van, csak legalább bejárhaasanak a Házba, hisz úgy megszokták ...

(A kormány bevonulása.)

Pontban 10 órákor Zlinszky István háznagy megszólaltatja a csengőket, mindenki az ülésterembe siet. Bevonul a kormány is és elfoglalja helyét a piros bársonyszékekben. Zlinszky István jelenti, hogy az országgyűlést a király június 21-ére egybehívta, ennél fogva felhívja a Házat, hogy korelnököt válasszon. Egyben indítványozza korelnökül id. Madarász Józsefet.

(A korelnök.)

Id. Madarász József elfoglalja az elnöki széket és élénk éljenzéssel fogadják.

T. Ház! (Halljuk!) Midőn a képviselőház elnöki székét elfoglalom és azokat a képviselőket, akiket a nép igaz, meghamisítatlan akaratára küldött a Házba, melegen üdvözlöm ... (Taps, éljenzés.)

Egy hang jobbról: Köszönjük.

Madarász: ... nem fojthatom el egyuttal azon tények feletti fájdalommat, melyeket a kormány könyörtelenül ... (Zajos felkiáltások jobbfelől.)

Egy hang: Ne szónokoljon, hanem korelnökköljön.

Madarász: ... alkotmányellenesen elkövetett. (Zajos felkiáltások jobbfelől: Abzug!)

Egy hang balfelől: Igaza van!

Madarász: Óhajtom, hogy a Ház a hazának, a magyar nemzetnek javára sikeresen működtesse. (Éljenzés.) Isten áldja meg magyar nemzetünket és mindazokat, akik magyar kedvvel, magyar lélekkel, hazánk javát előmozdítani óhajtják. (Éljenzés és taps.)

Ezután felhívja a Ház legifjabb tagjait, hogy foglalják el a korejegyzői széket. Korejegyzők lettek: Hámos Antal, Molnár Viktor és Bethlen Pál gróf.

Hámos Antal korejegyző felolvassa a miniszterelnök átiratát a Ház összehívásáról és a trónbeszéd meghallgatásáról:

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a képviselőház korelnökének.

Ő cs. és ap. kir. felsége e hó 25-én, szombaton déli 12 órakor méltóztatik megnyitni a képviselőházat trónbeszéddel.

A képviselők számára értesítés végett idecsatolom a szertartási rendet.

Délelőtt tizenegy órakor az udvari kápolnában istentisztelet lesz.

Megjelenés díszben, a belföldi érdemrendek nagykeresztjeinek jelvényeivel; katonai személyek a szolgálati jelvényekkel.

Madarász József indítványozza, hogy a legközelebbi ülést szombaton, e hó 25-én déli egy órakor tartsa a Ház, melynek napirendjére a trónbeszéd felolvasását javasolja kitűzni.

A Ház ezt elfogadta, s ezzel az alig 10 perces ülés véget ért.

Az aradi munkapárt a kamarai választásokon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Az aradi nemzeti munkapárt negyedik kerületének választmánya ma este tartotta ülését a „Központi szálloda“ földszinti kistermében. Amint az előző kerületek összejövetelei, úgy a mai is látogatott volt. Különösen igen sok vasutas jelent meg, akiket éljenzéssel fogadtak. Az ülést Halmai Andor nyitotta meg, üdvözölte a szép számban összegyűlt tagokat. Örömmel látja, hogy az érdeklődés továbbra is megmaradt. Bizik benne, hogy a jövőben is, amikor a város fontos közügyei szólnak majd munkára a kerületet, mindenki ott lesz. Szép eredménnyel megválasztottuk — ugymond — azt az embert, aki várcsunk ügyeit odafelel a nagy politikában megvédi ugyan, most még az kell, hogy a mi embereink itt a városban képviseljenek bennünket a kispolitikában. Hangsúlyozza, hogy amit a városért tenni kell, azt a párt most ne mulassza el, ezt pedig úgy érheti el, ha olyan embereket biz meg a városi képviselőkkel, akik dolgozni tudnak és akarnak.

Nesnera Aladár tolmácsolta ezután a végrehajtó-bizottság köszönetét azért a nagy munkáért, amelyet a tagok kivétel nélkül Tisza István gróf diadaltes megválasztatása érdekében kifejtettek.

De tisztelt uraim, — folytatta tovább — nem szabad hinnünk, hogy most már kötelességünket minden tekintetben megtettük. Azon kell lennünk, hogy a mi elveink nemcsak a törvényhatósági választásoknál győzedelmeskedjenek, hanem az ipartestületben s a kereskedelmi és iparkamarában is. Ha úgy, mint eddig, szervezeten készen állunk, mindent könnyen elérhetjük.

Reinhart Gyula a központi szervezet mellett szól. Szükség van egy olyan társaságra, ahol a tagok összejöjjenek, eszmecserét folytathassanak. Itt aztán állandóan meglesse az alkalom arra, hogy akinek valamilyen közérdeket célzó ötlete van, azt megismertesse. Így aztán mindenkor kifejezésre jutna az összpolgárság akarata, amelyet a végrehajtó bizottság minden esetben — nem mint ezt eddig klikkszerűleg intézték — érvényre fog juttatni.

Szücs F. Vilmos felhívja a kerület figyelmét azon körülményre, hogy a város dolgainak vezetésével olyan egyéneket bizzanak meg,

akiknek már a személye is garancia, hogy Aradváros érdekeit kellőleg megvédjék. Ezután Buzás Vilmos beszélt és azt hangsúlyozta, hogy a munkapárt nem az üres frázisok nagy tömegével kezdte meg munkáját és reméli, hogy amit a város érdekében az elődök elmulasztottak megtenni, mindaz a párt égisze alatt teljesítést nyer.

Újlag Nesnera Aladár emelkedett szólásra és reflektált Reinhart Gyula szavaira, a társaskör létesítését illetően. A vezetőség is foglalkozik ezzel az eszmével. Szóba került a jelenlegi Lloyd helyiség kibérelése. Tekintve a párt nagyszámú tagjait, kevés tagsági díjjal a terv könnyen keresztül vihető. Halmi Andor határozatilag kimondja, hogy a negyedik kerület pártolja és kívánja egy kör létesítését.

Volter Ede a vasutasok nevében szól és kiemeli, hogy a kör a vasutasokat közelebb hozza a polgárokhoz. Péterffy Pál tudomására adja a választmánynak, hogy már a vasutasok is gondoltak arra, hogy a jelenlegi kapocs továbbra is fennmaradjon. Jól esik látnia, hogy a vezetőség is hasonló véleményen van. Nagyon üdvösnök tartja egy társaskör létesítését. Itt a párt még jobban megerősödik.

Az ülésen megjelent Pálmai Lajos drt lelkesen megéljenzelték és meleg ovációkban részesítették.

A krassószörénymegyei pusztulás.

A segélyakció. — Ujabb hírek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23.

Széles arányú segélyakció lesz az, mely a krassószörényi árviz pusztításainak enyhítésére megindult. Folyik a munka minden téren; gyűlnek az adományok és dolgoznak serényen az utak és hidak helyreállításán is. Medve Zoltán dr. főispán a kormánytól nyolcszáz ezer koronát kért a közlekedési eszközök helyreállítására. Szó van arról, hogy államkölcsonnt is fog a kormány engedélyezni. A Krassói Takarékpénztár és a Lugosi Népbank egyenként ezer koronát, a Temesvári Első Takarékpénztár pedig ötszáz koronát szavazott meg az árvizkárosultak részére.

Mai híreink itt következnek:

(Vasutforgalmi hírek.)

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a temesvár—buzsázi vonalon Fehértemplom és Bázias állomás között fennálló forgalmi akadály részben elhárítatván, a személy- és podgyászforgalom átszállással, illetve áthordással ismét felvételre került. A karánsebes—orszói vonalon Mehádia és Orsova között a mai nappal az összes forgalom felvételre került. A karánsebes—orszói vonalon tehát a forgalom már csak Dorasziakornya és Mehádia között szünetel.

(Ahol ötven ember elpusztult.)

(Oravicai tudósítónk jelentés). Teljesen hiteles adatokhoz sikerült a mai napon jutnom és ezek nyomán írok az újmoldovai járás, de különösen Dolnyalubkova község katasztrófájáról:

Issekutz Aurél alispán rendelkezése Reich Sándor, oravicai járási tiszteletbeli főszolgabíró Barzászkára ment, a katasztrófa színhelyére, mely falu csak Bázias felől közelíthető meg Barzászkan az ár emberéletben kárt nem tett, ellenben a vagyonban annál nagyobb a kár, mert tizenkét háznak, mintha csak a föld nyelte volna el, nyemük veszett teljesen. Az eddig megállapítható kár Barzászkan ötezer korona, eltekintve a termés elpusztulásától és attól, hogy a föld több helyen éveken át és igen sok helyen soha nem lesz helyrehozható, mert az ár a termőföldet sok helyen kéteméteres iszap és kavics-törmelékkel borította el.

Másutt a lejtős termőföldről a hullámok a humuszt magukkal sodorták.

A moldovai járás leginkább sújtott helysége Dolnyalubkova, hol a vizár ötven ember életét követelte áldozatául. Meghatók és leírhatatlanok a szerencsétlenség részletei. Az esti órákban a falun keresztül folyó kis patakocska másfél óra alatt öt méter magasságu folyamdá dagadt és magával hozta az erdőkből az ottlévő kidöntött rönköket és gyökerektől kitépott fákat. Az ár ezeket oly borzasztó erővel sodorta lefelé, hogy harminckét házat szinte összeromboltak a fatörzsek, maguk alá temetve a menekülni akaró szegény lakosságot és egy új temetővé avatva fel a községet.

Leírhatatlan jelenetek folytak le, mikor a hatóság fáradhatatlan közegei a hullákat az iszap és törmelék tömkelegéből a napvilágra hozták. Minden holttest teljesen meztelen, mert a hatalmas vizár lesodorta a szegény emberek testéről az éjjeli hiányos öltözéket.

Epen most nyertem afelől is értesítést, hogy aziránt is intézkedett a hatóság, hogy a bozovicsi járásban a lakosságot egyes számító uzsorások ki ne foszthassák. Intézkedés történt, hogy megfelelő mennyiségű kukoricaliszt és tengeriről gondoskodás történjék. A vármegye agilis alispánja utasította valamennyi járás főszolgabíráját, hogy a pillanatnyi nyomor enyhítésére a községek pénztáraiból rögtön segílyeket osszanak ki utólagos elszámolás mellett. Ez az akció napok óta folyik és minden nélkülözhető összeget a főszolgabírák a nyomor enyhítésére fordítanak.

(Epizódok.)

(Oravicai tudósítónk jelentése.) Érdekes néhány epizódhoz jutottam, melyeket szemtanúk láttak. Könnyet facsarnak az ember szeméből. Dolnyalubkován együtt ült egy kilenc tagu család a kis viskóban. Egyszerre csak a nagy felhőszakadás okozta árviz a pince alatt a fundamentumtól elszakította a házat. Mint egy tutajra épített ház uszott a népes család és lefelé sodorta a hirtelen megnőtt patakunk árja. Vitte őket jó ár kilométeren át az ár és kétségbeesve oridítottak a házban levők. De mentésükre nem gondolt senki sem, mindenki saját életét akarta megmenteni. De egyszerre beütdötték egy hatalmas rönkbe. Kettészakadt a kis kalyiba, mely maga alá temetett kilenc emberéletet egyszerre.

Ugyancsak Dolnyalubkován történt, hogy Bugáriu Lenka nevű asszonyt elsodorta az áradat. Csodával határos erővel kapaszkodott egy feléje tartó rönkbe és ezen a rönkön 60—65 kilométeres utat tett meg, míg Ogradinán élve ki nem buzták a hullámsírból.

Dolnyalubkován bizonyára sokáig fogják mutogatni azt a házat, melynek falán egy hatalmas lyuk tárog, melyet egy lefelé irtózatossal rohánót rönk ütött. De az átellenes falat szintén kiütötte és ott megakadt, úgy, hogy a szobában keresztben a falakba beékelve — kimozdíthatatlanul fekszik a rönk.

Ugyancsak itt történt, hogy Reich Sándor oravicai tiszteletbeli főszolgabíró megkérdezte egyik károsultat, hogy hol van, illetve hol volt a háza? Az egyszerű cseh (telepes) lehajol, a féldről egy követ vesz fel és egy patakocska középre dobva a követ így szól: „Da ist g'standen mein Haus.“ (Ott állott a házam.) Egyetlen kövecke sem jelzi, hogy valamikor ott ház állott!

Teljesen hiteles forrás szerint Szikevicán van kilenc halott, összedőlt tíz ház. Dolnyalubkován kilenc halott, összedőlt tíz ház.

Ma délután felhívtam telefonon Bozovicst, hogy értesítést adhassak, de a néhány napra helyreállított összeköttetés ismét megszűnt. Valami zavar van ismét a vonalon és így Bozovicssal sem lehet érintkezni. Annyit hallottam Bozovicstól, hogy napok óta a helyszínén van Balteszku János dr. megyei aljegyző és a szegény károsultak első segélyezésére magával vitt tízezer koronát.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Az orvosi egyetem botránya.

Az érdekeltek nyilatkozatai.

Távirati tudósítás.

Arad, június 23.

A budapesti orvosi egyetem botránya, melyről lapunk mai számában megemlékeztünk, mind nagyobb hullámokat ver fel. A mai nap folyamán mindkét érdekelt egyetemi tanár nyilatkozott és kijelentéseiket alább közöljük.

Arról van szó tudvaleg, hogy az orvosi fakultás Tangl Ferenc dr. előadása alapján Marschalkó Tamást ajánlotta a bőrkórtani tanszékre.

Az egyetemi tanács egy pap-tanár referálása alapján elvetette az orvosi fakultás vélekedését és Nékám Lajos mellett foglalt állást.

Nékám szerencsésjét azzal okolták meg, hogy buzgó bajnoka a kongregációknak és hogy Majláth Gusztáv gyulafehérvári püspök a protektora.

Erre vonatkozólag Nékám így nyilatkozott:

— A kandidáló bizottság előadója Tangl, nem a biológia, de a kórtan tanára és mert ő soha klinikai tudományokkal nem foglalkozott, nem is illetékes arra, hogy klinikusokról ítéletet mondjon. Az egyetemi tanács nem szokás ellenére, de szabály szerint tárgyal kivétel nélkül le minden kinevezési ügyet. A tanácsban minden ügyet kivétel nélkül más karból való referens ad elő, mint a melyből az ügy való, a rektor tehát ezt az ügyet csak jogászra, bölcsészre, vagy papra bízhatta, amint a hittudományi ügyeket is soha pap nem referálhatja. Én soha életemben kongregacionista nem voltam és ma sem vagyok az. Majláth püspököt egyetlen egyszer láttam életemben, amikor engem egy beteghez hivatott, május 16-án, amikor a kineveztetés ügyében a döntés már megtörtént. Az a fe fogás, hogy a pesti tanárokat Kolozsvárról kell kinevezni, annyira téves, hogy a jelenlegi huszonkét budapesti orvostanár közül 18 sohasem volt Kolozsvárt. A döntésben irányadó volt, hogy a tizenkét legkiválóbb külföldi bőrgyógyász, akinek véleménye kikérletett, lelkesen mellettem nyilatkozott.

Az a tizenkét bőrgyógyász, akire hivatkozik Nékám — mint egy beavatott forrás tudni véli — udvariasságból valóban jókat mondott Nékám leendő kinevezéséről, mert nem úgy tették fel a kérdést, hogy Nékám-e vagy más? Az egyetlen, híres Neisser professzor volt, akit egyenesen arról kérdeztek meg, vajjon ki volna alkalmas a budapesti egyetem bőrgyógyászati tanszékének betöltésére, azt válaszolta, hogy vagy Róna, vagy Marschalkó, vagy Török. Nékámról nem szólt, amint a budapesti orvosprofesszorok sem akartak tudni róla.

Marschalkó tanár viszont egy újságíró előtt a következőket jelentette ki:

— Már február elején tudtam, hogy Nékámot fogják kinevezni a bőrgyógyászati tanárául. Akkor még lehetett volna reparálni a dolgot, most már azonban késő. De szó nélkül nem térhetünk felette napirendre. Itt eltörpül a személy, a kérdés már túl megy az egyéni szempontok határán: A tudomány elveit sértették meg, ez most egyedül fontos, a többi mind mellékes.

Érdekes, hogy Nékám és Marschalkó nem most először kerültek szembe egymással. A Wimmer tanár halálával megüresedett tanszékre a helyettesítéssel annak idején Nékámot bízták meg. Nékám tizennégy évig volt Wimmer helyettese és mégis Marschalkót nevezettette ki tanárául az orvosi fakultás. Ami Nékámot annak idején méltán bánthatta.

A custozzai csata évfordulója.

Beszélgetés Capdebó Géza nyugalma-zott huszárezredessel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23

Holnap lesz évfordulója a custozzai csatának, amelyben a monarchia seregei az olasz haderő felett oly fényes győzelmet arattak. Ezelőtt negyvennégy évvel 1866. június 24-én zajlott le a híres ütközet, amelyben a monarchia aránylag kis serege az olasz hadsereget legyőzte.

A dícsőséges csatának ma már kevés résztvevője él. Azok közül a tisztek közül, akik az ütközetben részt vettek, mindössze heten vannak még életben. Ezek egyike Capdebó Géza nyugalmazott huszárezredes, aki munkatársunk előtt emlékei alapján igen érdekesen mondta el a csata lefolyását.

A nagy idők tanujánál tett látogatásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Látogatás Capdebó ezredesnél.

Amint beléptem az előszobába, egy jószágos arcú, ősz hajú, Ferenc József szakállas öreg ur jött elé. Szinte alig hinné el az ember, hogy valaha véres diadalmas csatáknak volt aktív résztvevője.

Már várta a látogatásomat. S ahogy bemutatkozom, rögtön mentegetőzni kezd. Szinte bájos az öreg ur, mikor menti magát, hogy ő nem szeret nyilvánosan szerepelni és tisztán lapunk főszerkesztője iránti tiszteletből és szeretetből fog egyetmást elmondani. De azért szinte látszik mindig mosolygós arcán, hogy örömmel beszél a diadalmas napokról, amelyekhez életének igen kedves emlékei fűződnek.

Bavezet a szobájába, helylyel kínál meg és készségesen hoz cigarettát. Roppant érdekes az ősz katona dolgozószobája. Egy sikereken gazdag katonapálya számos emléke, trofeuma van elhelyezve az asztalon, a szekrényeken, a falakon, minden sarokban.

A gárdakapitány emlékei.

Az egyik falon lóg Ferenc József király életnagyságu arcképe, s szemben vele a szoba másik oldalán, a nagy parvenű: Napoleon, amint seregével az orosz hómézőkön vonul keresztül. A nagy képek körül számos kisebb kép és fénykép. Egy ódivatú almáriomon lovaglós-ostorok, a pipatóriumon hatalmas tajtékpipák egész sorozata, az egyik szekrény tetejét pedig egész agancskiállítás díszíti.

És az öreg ezredes, mert még most is ez van kiírva a lakására: „Capdebó ezredes” — rendkívül szeretetteljesen magyarázza meg az egyes dolgok jelentőségét. Különösen mikor látja, hogy érdeklődök hallgatom.

Megmutatja a custozzai csata emlékképét, amelyen az egész vezérkar, élén Albrecht főherceggel, élethűen van lefestve, amint a vezér a nyert csata után bejárja a diadalmas csatateret. Kitűnően ismeri a képet, azt mondja mindenki kitűnően van eltalálva a legapróbb részletekig, mert ilyenekre is többször felhívja figyelmemet.

Egy délceg, kifent bajuszu gárdakapitány arcképe kelti fel érdeklődésemet. Meg is kérdezem, kinek az arcképe.

— Az enyém, — feleli láthatólag büszkén. Ugy-e nem lehetne erről a képről rám ismerni.

Hát bizony, a délceg gárdakapitány nagyon is megöregedett!

Capdebó a gárdakapitányi uniformist a koronázásnál viselte. Meg is mutatja a koronázási pálcáját, amely ott van az almáriomon,

sok-sok más pálcá és lovaglókorbács társaságában. Az egyik lovaglópálcá értékes hadizsákmány, amelyet az egyik olasz tábornok a szárd királytól kapott.

Van a falakon egy fényképsorozat. Mind-egyikhez valami siker emléke fűződik az olaszországi portyázások idejéből. El is mondja szép sorjában mindegyiket.

Végteletlenül bájos az öreg ur, mikor megígérteti velem, hogy semmit nem írok a kitüntetéseiéről. És csak ezután mutogatja meg egyenként. Legkedvesebb a vaskorona rendjele, a babérkoszorúval, jelölül annak, hogy vitézségéért kapta. A custozzai csata után.

Aztán kezdi elbeszélni a csata lefolyását. Lassan szedegeti össze emlékében a régmúlt dolgokat és katonás önérzettel mondja el a következőket:

Másfél napig nyeregben.

— A júniusvégi napok nagyon mozgalmasak voltak ránk nézve, ezelőtt negyvennégy esztendővel. Ugy-e, hosszú idő, majdnem egy emberöltő...

— A Ferenc József I. közös huszárezrednek voltam a kapitánya. Június 22-én századommal előőrre mentem a Mincio mentén. A kijelölt helyre érve, felállítottam előőrseimet, ezek között két huszárt a hid fejéhez, míg a tulsó hidfőnél két olasz dragonyos állott. A századommal a Veleggio hegy legmagasabb pontjára mentem, amit az olaszok *Spia d'Itáliának* neveznek, mert onnan az egész környéket át lehet tekinteni. Itt vártuk az ellenség közeledését és látóövemmel a délutáni órákban pompásan láthattam az olasz hadsereg felvonulását.

— Negyed 1 órakor éjjel az ellenséges lovasság felénk indult, úgy, hogy én már a rakétákat fel akartam robbantani, annak jelzésül, hogy az ellenség megkezdte a támadást. De az ellenség ismét visszavonult, mikor látta, hogy a határ el van foglalva.

— Reggel öt órakor újra megindult a lovasság és ezt követte az olasz hadsereg többi része is. Nekünk parancsunk volt, hogy az ellenséggel ne ütközzünk meg, a nagyobb erő elől vonuljunk vissza, csak akkor vegyük fel a küzdelmet, ha a fegyver becsülete megkívánja. Így az egész nap folyamán visszavonultunk *Fiore Torrentoig*, amely a custozzai hegységet *Villa Francával* köti össze. Itt megállottunk, mert az ellenség is beszüntette az előrenyomulást.

— Estefelé azt a parancsot kaptam, hogy Fort Gizellába vonuljak vissza, ahol az ezred összegyülekezik. Ennek folytán én 9 óra után oda meg is érkeztem. Mintegy 32–33 óráig voltunk nyeregben. Fort Gizellába megérkezve nagy meglepetéssel széles kiterjedésű tábori tűzeket vettem észre. Ez abban lelte magyarázatát, hogy a sereg, amely ezelőtt az alsó Pó mentén volt elhelyezve, az utolsó 24 órában Verona alatt vonatott össze és a Pó mentén csak egy lovasezred és vadász zászlóalj hagyatott vissza az ellenség megtévesztésére.

A Pultz dandár támadása.

— Fáradt lovainkat már 24-én reggel két órakor felnyergeltük és három órakor megindult a lovasdandár Pultz báró dandárparancsnok vezérlésével. Öt órakor jelentették, hogy az ellenséges gyalogság előrenyomul Villa Franca felől. Erre Pultz tábornok azt a parancsot adta ki, hogy a trombitájelre indulni kell és az egész vonalon támadni kell. Előrenyomulás közben az egyes századok között, a teretviszonyok miatt, az összeköttetés megszakadt és minden század önállóan operált.

— Mi az előrenyomuló gyalogságot megtámadtuk, visszavertük és csak azok menekültek meg, akiknek sikerült a kőfalak mögé menekülni. Ez a csata a *Foása Beretsre* mellett volt. A Fossa Beretáre csatorna, amely arra szolgál, hogy áradások idején a vizet levezesse. Ilyenkor hatalmas köveket is hengerget a víz és sok helyen torlaszokat alkot. A víz lefolyása után a lakosság a köveket kiszedi s azokból valóságos határfalakat épít a földek közé. E mögé a kőfalak mögé menekültek az olasz katonák.

— Érdekes és szinte komikus volt, hogy az ellenséges katonákat esupán egy-egy kőfal választotta el és mégse tehettek kárt egymásban. Az olaszok nem lőhettek, mert gyarló előlított fegyvereiket nem tölthették meg, mi pedig a kőfalak miatt nem támadhattunk. A két csapat így egy ideig farkasszemét nézett, majd később az olaszok visszavonultak.

Döntő ütközet.

A legközelebbi támadás 11 órakor volt, és ez volt tulajdonképpen a döntő csata ideje is. Megtámadtuk és visszavertük az ellenség lovasságát és tűzértségét. Majd délután 5 óra után, mikor már az ütközet a hegyeken is el volt döntve — mi ugyanis a balszárnyon voltunk — harmadszor is támadtunk. Ekkor Humbert főherceg hadosztályával találkoztunk. Karjukat nem sikerült elrontanunk, de a szárnyakat mégis ledöntöttük. Végeredményül több ágyut és több mint ezer foglyot ejtve zsákmányul. Erre aztán a vert sereg teljesen vissza is vonult.

— Késő este volt már, mikor korom sötétségben a veronai táborba visszatértünk. A legénység a küzdelmes nap után csakhamar nyugovóra tért, a lovak azonban olyan fáradtak voltak, hogy enni se akartak. A borzalmas hőség nagyon elkínnozta a szegény állatokot. A nyeregpokróc átfüllesztette és egészen ledörzsölte hátukról a szőrt.

Nagy diadal volt, amit Custozza mellett arattunk. Különösen a lovasság tett ki magáért. Mert az alig 2200 lovas nemcsak az ellenség 4200 lovasát tartotta sakkban, hanem mint az ellenséges jelentés is elismerte, a lovasság döntötte el az ütközet sorsát is, mert az olasz hadsereg egy részét egészen elzárta az ütközet szinterétől is.

Epizódok.

— Persze az ütközetnek igen sok lélekemelő epizódja is volt, jellemzők a magyar katona bátorságára. Azután az összeütközés után, amikor a lovasságot kergettük meg, mikor már sorakozót fuvattam, egy Bognár nevű tömzsi legény nyargalt el mellettem. Nyereg nélkül ült a lován és véres kardját büszkén felemelve kiáltotta:

— Kapitány ur, megtettem ám a kötelességemet.

— Bizony meg is tette. A támadás hevében lova egy árokba zuhant és az állat csak úgy tudott talpra állni, hogy a hevedert elvágta. Aztán nem sokat késlekedett, szórén ülte meg a lovat, úgy ment vissza a harc vonalába és küzdött hősiessé.

— A Beretáre melletti falaknál Nagy főhadnagy alól tíz lépésnyire kilőtték a lovat. A főhadnagy a ló alá került, de már néhány pillanat múlva új lovon ült és támadott újra, mintha semmi sem történt volna.

— Izgalmas szép napok voltak ezek, amelyeknek emlékére emléklapot készítettek, s a legénység minden tagja kapott belőle egyet. Mindegyik nagy becsben tartotta. Mikor évek múlva Lengyelországból a Kunságon keresztül Temesvárra vonultam az ezredemmel, az ott

lakó kiszolgált huszáraim megható szívesseggel hívtak meg házaikba. El is mentem egy-néhányhoz. Kínálgattak minden jóval, szinte versenyeztek a vendéglátásban. És a custozzai csata emléklapja ott függött mindegyiknek a szobájában, nagy becsben tartva, gondosan be-rámázva. O. P.

Haverdáék letartóztatása.

Jelentkezés a rendőrségen.

Távirati tudósítás.

Arad, június 23.

A szabadkai rémdráma hőse, Jánossy Aladár, mint megírtuk, tegnap este óta a budapesti rendőrség foglya. Jánossy tegnap este háromnegyed tizkor érkezett Budapestre. Egy rendőr felismerte s minthogy Budapestről ki van tiltva, letartóztatta. Jánossyt éjjel tizenegy órakor kísértette a rendőr a főkapitányságra. Az éjjelt a rendőrlegénység órszobájában töltötte.

Vojtha jelentkezett.

Ma délelőtt aztán szenzációs dolog történt. Vojtha Antal és Haverda Mariska jelentkeztek.

Fél tizenegy órakor megszólalt Krecsányi Kálmán detektívönök telefonja. A detektívönök füléhez vette a kagylót és a következő szenzációs jelentést hallotta:

— Halló, itt Vojtha Antal beszél. Tegnap olvastam Haverda Mariskával az ujságokat Noviban és értesültünk róla, hogy a Kuria megsemmisítette a szegedi esküdtbíróóság ítéletét. Azonnal vonatra ültünk és ma reggel érkezünk Budapestre. Kérem tanácsos ur, adjon tanácsot, mit tegyünk?

— Honnan beszél? — kérdezte Krecsányi.

— Az mellékes — válaszolta Vojtha — az Üllői-ut 41. alatt szálltunk meg; mit csináljunk?

— Jöjjenek be a főkapitányságra és jelentkezzenek.

E beszélgetés után alig telt el öt perc, gummitalpu fiakkereken már megérkezett Vojtha egyedül.

A detektívönök azonnal bevezette Tóth János kapitányhoz, a hol Vojtha Antal mindazt megismételte a mit telefonon mondott.

— Nincs okunk bujdosni, — mondta — azért jelentkeztünk.

Ekkor már megérkezett a rendőrséghez Sélley Barnabás ügyész végzése, a mely utasítja a rendőrséget, hogy Jánossy, Vojtha és Haverda Mária tartózkodási helyét kikutassák és bárhol vannak, letartóztassák.

A büntügyi osztály helyettes vezetője tehát fölhozatta Jánossy Aladárt és ekkor a két férfi egymás mellett állt. Az egyik, Vojtha, rá se nézett Jánossyra, aki viszont gunyos, kárörvendő tekintettel mérte végig Vojthát. Tóth János kihirdette előttük az ügyész átiratát és előzetes letartóztatásba helyezte őket.

Haverda Mariska letartóztatása.

Haverda Mária Lengyel Zoltán irodájában várta a fejleményeket. Lengyel Zoltán telefonon értesítette a főkapitányt, hogy Haverda Mária az irodájában tartózkodik, mire a főkapitány úgy intézkedett, hogy Haverda menjen a lakására, amely az Üllői-ut 41. szám alatt van.

Mikor a kihallgatás véget ért, azonnal elküldött Krecsányi két detektívet Haverda Mariskáért.

Pontosan tizenkét órakor vitte be a két detektív Haverda Mariskát a főkapitányságra. V le volt Lengyel Zoltán irodavezetője, Makay ügyvédjelölt.

Nagyon rossz színben van, sáppadt, meg-

viselt. Hosszu kék utazókabát van rajta, kék szoknya alatta. Fején kas alakú, virággal díszített, szürke kalap. Arcát fehér fátyol takarja. Majdnem futva ment az egyfogatu kocsiból a kapu alá és sietve ment föl a lépcsőn.

Mikor Haverda Tóth János elé lépett, rettenetes hisztérikus rohamot kapott. Sirt, jajgatott, haját tépte, tördelte kezét, átkozódott, majd pedig a kis fiát emlegette. Csak nehezen tudták lecsillapítani. Ezután kihirdették előtte a letartóztatási végzést.

Délután két órakor három egyforma bérkocsin érkeztek az ügyészre Haverdáék. Haverda Mariska, amikor a kocsiból kiszállott, visszaszólt Makay ügyvédjelöltnek, aki őt a kocsiban elkísérte:

— Az istenért, küldjete be pánzt!

Az ügyészre Balás Elemér ügyész nyomban a fogházba kísértette mind a hármat.

Városi tisztviselők fizetésrendezésének odisszeája.

Nem hagyta jóvá a belügyminiszter.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 23

A belügyminiszter ma érkezett leirata nagy szomorúságot keltett a városházán. Évtizedes huza vona, tologatás, halasztgatás után végre a múlt év november havában jól-rosszul megoldotta a törvényhatóság a tisztviselői fizetésrendezés kérdését és ime, a belügyminiszter hat hónapi gondolkodás után megsemmisítette a közgyűlés határozatát, nem hagyta jóvá a fizetésrendezést. Megírtuk, hogy Varjassy Lajos polgármesternek már betekkel ezelőtt megmondották a minisztériumban, hogy a miniszternek az államsegély felosztása tárgyában kiadott körrendeletében kifejezésre juttatott intencióival nem egyező fizetésrendezést nem fogják jóváhagyni. A kérélnhetetlen valósággal ma ismerkedtek meg a tisztviselők.

Megbüntetett protekció.

Megnyugvással vehetné a közönség tudomásul a miniszter rendelkezését, mert a közgyűlésen a fizetésrendezésnél nem mindig a tényleges szükségesség és igazság szerint osztályozták a tisztviselőket és javították a fizetéseket.

A javadalmazás mértéke attól függött, igen sok esetben, kinek milyen hatalmi pártfogója volt a városcatyák padján, aki felszólt és zsolitári himnuszt zengett a protezsé képeiségeiről. Ez az eljárás megérdemelte a miniszteri leckét.

A helyzet azonban sajnos nem lesz jobb, mert a ma érkezett miniszteri rendeletben kimondja a miniszter, hogy nem bánja, ha a közgyűlés tullepi azt a fizetési határt, melyet az államsegély felosztási rendeletben a városi tisztviselők részére megszab, csak az önkényes osztályba sorozás ellen tiltakozik.

Nem először követeljük a tisztviselői kar megfelelő és tisztességes dotációját, csak azt hangoztatjuk, hogy igazságos elvek szerint mérjen a közgyűlés nagynak és kicsinek, ne teremtsen több kivételt, mint a mennyi az előre körülírt alkalmazott szabály kereteibe beleszorult a szerencsétlen protekornélküliség és elhagyatottság következtében.

Mit mond a miniszter?

A miniszter leirata bevezetésében azt mondja, hogy a fizetésrendezést kimondó közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá, mert több állás nem az azzal egybekötött munkaerőnek

és képesítésnek megfelelő fizetési osztályba soroztatott és mert a határozat több tekintetben hiányos rendelkezései nem szabatosak, az abban foglalt határozmányok rendszer nélkül s oda nem tartozó más rendelkezésekkel vegyessenek felvéve.

Egyfelől a tisztviselőkre, segéd és kezelő személyizetre, másfelől a rendőrlegénységre és szolgaszemélyizetre vonatkozó rendelkezések, továbbá az állandó érvényű szabályok az átmeneti intézkedésektől kellően elkülönítve nincsenek.

Felhívom a várost, hogy az alkalmazottak fizetésrendezésének kérdését vegye újból tárgyalás alá s az alakiak, valamint az államsegély kiosztására vonatkozó körrendeletem szem előtt tartásával, a szervezési szabályrendeletnek a városi alkalmazottak fizetésrendezésére vonatkozó részét újból állapítsa meg s azt jóváhagyás végett terjeseze fel. A tisztviselő, segéd és kezelő személyzet fizetési osztályokba sorozásánál a lehetőségig az az irányelv érvényesítendő, hogy a városi tisztviselők és a hasonló állású állami és vármegyei tisztviselők között feltűnő eltérések ne legyenek.

Minthogy pedig az államsegély kiosztásáról kiadott körrendeletben a törvényhatósági joggal felruházott városok tisztviselőinek fizetési osztályokba való sorozását, az egyes állásokkal egybekötött munkakör beható mérlegelésével egységesen megállapítottam és mivel a városi tisztviselőknak törvényhozási uton való végleges illetményrendezését is, előreláthatólag, egészen véve az említett irányelvek figyelembe vételével fogom kezdeményezni, ennélfogva a felterjesztett határozatnak idevonatkozó rendelkezési módosítandók lesznek.

Nem fogok azonban észrevételt tenni az ellen, hogy amennyiben a város közönsége a helyi viszonyok figyelembe vételével egyes állások illetményeit az illető osztályi egybekötött illetményeknél magasabb összegben kívánja megállapítani, a különbözet állandó érvényű és nyugdíjba beszámítható városi pótlék gyanánt a szabályrendeletben külön megállapíttassék.

Csiszerű lenne, ha a városi alkalmazottak hivatali járandóságainak utalványozására, felüggesztésére és megszüntetésére vonatkozó részletes határozmányok a szabályrendeletbe felvétnének.

Megjegyzem, hogy egyes tisztviselőknak az őket megillető fizetési osztály és fizetési fokozatnál magasabb fizetési osztályba, illetve fizetési fokozatba való sorozásához hozzá nem járulhatnak, mert a fizetésrendezés épen azt célozza, hogy minden alkalmazott működési körének és szolgálatának fontosságához mérten megfelelő illetményekben részesüljön s ha már a szabályrendelet megalkotásánál kivétel-k tetnének, ez a szabályrendelet alkotásának tulajdonképeni célzatával is ellenkeznek.

Az új javaslat.

A tanács a júliusi közgyűlésen befogja jelenteni a miniszter intézkedését és kérni fogja, hogy a közgyűlés bizza meg újabb javaslat készítésével, melyet gyorsan letárgyalhatnak a bizottságokkal és lehet, hogy már az augusztusi közgyűlés elé kerül.

Ennek az a célja, hogy a költségvetés összeállítására előtt jóváhagyhassa a miniszter a rendezést és a szükséges összegek beállíthatók legyenek a költségvetésbe.

A mi a dolog érdemleges elintézését illeti, a közgyűlésnek oda kell törekednie, hogy a fizetésrendezés ne a pótdoból, hanem az államsegélyből legyen megoldható. Csak az első esztendői segélyre mondhatta Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, hogy csak tisztviselői fizetések kiegészítésére használható fel. Eme elv mellett a városok abszolte nem látnak hasznát a segélynek és az állam nem kárpótolná őket azokért a munkákért, melyeket helyette végeznek el a törvényhatóságok.

E mellett a szempont mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy minden kívánalmat kielégítő és a polgárságot is megnyugtató

fizetésrendezést csak úgy végezhet a közgyűlés, ha előbb a szervezeti szabályzatot készíti el. E nélkül őszintén és reálisan nem is nyulhat a kérdéshez.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Brassbound kapitány, színmű. P. Márkus Emilia és Gál Gyula felléptével.

Szombat: Biboros, színmű. Gál Gyula felléptével.

Vasárnap: Délután: Lili, operett. Este: El múlt harangok, színmű. Gál Gyula felléptével.

* A vörös talár. Ezt a darabot is — milyen nyüzsgést okozott egyszer a színházi világban — már csak a parádés szerepei, igazában! a szerepvivői tartják életben. A tendenciái, amelyet az Etchepare-házaspár történelmi köré csavar, mintha elavultak volna. Vagy legalább is idegenszerűen hatnak olyan időben és olyan országban, amikor nem a fölttes bírói hatóságok veszik rossz néven az esküdtzék fölmentő ítéleteit, hanem — lásd Haverdákat — a publikum. De a parádés szerep akkor is megmarad parádés szerepnek, ha az iránya föltt elhaladt az idő. Mind a két vendég — Gál Gyula és Márkus Emma — jó hangulatban adták ezekben a szerepekben művészetüket ma este a közönség elé. Gál a vizsgálóbíró, Márkus Etchepare né szerepében. Az aradi közönségnek új volt Beregi Sándor Etchepare-ja. Realizmussal csicált, elég erőteljes színpadi munka volt, egyik újabb jele e színész sokoldalúságának. Várnay (Vagret) komoly gonddal feküdt be szerepébe és sokat enyhített a szentimentalizmuson, amelyet a szerző ennél a szerepnél esurgatott legbővebben. Az előadás többi része közepes volt, mint egy jó iskolai dolgozat, amelyen nincs mit kifogásolni, de dicsegni se.

* A színház vendégei. Holnap lépnek fel utoljára együtt a színház illusztris vendégművészei, P. Márkus Emilia és Gál Gyula. Utolsó fellépésük Bernard Shaw nagyszerű színművében lesz, amelynek címe Brassbound kapitány megtérése. Ezt a bizzar tárgyú, pompás szatírával megírt darabot nagy sikerrel adták elő a budapesti Nemzeti Színházban s Aradon is jelentékeny sikert aratott Shaw darabja. Annál nagyobb érdeklődésre tarthat számot tehát a holnapi előadás, amelyen a két főszerepet két oly kiváló művész játssza, mint P. Márkus Emilia és Gál Gyula. — Szombaton és vasárnapon Gál Gyula egyedül lép fel vendégként. Szombaton híres szerepét, a Biboros-t játssza, vasárnap pedig Az el múlt harangok Todorescu pópáját. Mindkét előadás a nyári színház rendes helyárai lesznek.

* Lili — délután. Vasárnap délután fél helyárai mellett a legkedvesebb operett, a Lili kerül színre Dióssy Nusival és B. Szabóval a főszerepekben.

* Az obsitos premiérje. Hétfőn kerül színre először Az obsitos című operettújdonosság, amely a budapesti Vígyszínházban hatalmas sikert aratott. A főszereplők a következők: Dióssy Nusi, Zalay Margit, H. Harmath Józsa, Beregi, Polgár, Leövey és Várnay.

* Az Uránia holnapi előadásán ismét kitűnő új műsorral kedveskedik látogatóinak. Az új műsor ugyanis egyike a szezon legsikerültebb sorozatának. Egyik képe a múlt hetek legnagyobb szenzációját, a Halley üstököst mutatja be, amely az egész világ tudósait oly mulatságosan megráfalta. De még ennél is mulatságosabb tréfákat tár elénk a műsoron szereplő három humoros kép, amelyek bizonyára falrengető kacagást fognak előidézni. Két gyönyörű eredeti felvétel Sevillát és a tropikus vidéket mutatja be, míg a műsört két pompás dráma egészíti ki.

A t. Házból.

Premiér a parlamentben.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése —

Arad június 23

Az új képviselőház első ülése rendkívüli élénkséget varázsolt úgy a képviselőház már jó ideje néptelen folyosóra, mint az országház környékére is. Már kilenc óra után nagy tömeg verődött össze a képviselőház előtt és kíváncsian várták az egyenkint szállingozó honatyákat. A régieket hamarosan felismerték, egyiket-másikat meg is éljeneztek. Jól esett ismét a népszerűséget élvezni. Az új honatyákról pedig találgatták, hogy ki is lehet tulajdonképpen. Valamennyi legjobban szeretett volna a fenséges népek bemutatkozni.

Mi kell a nőknek?

A képviselőház megnyitásának nagy eseményét a feministák is föl akarták használni az agitációra. Már kora délelőtt elfoglalták a Ház bejáratát és lesték az új honatyákat.

Alig, hogy egy átlépte a küszöböt, négyen is feléje rohantak:

— Tessék, tessék kérem ezt a nyomtatványt elolvasni.

A nyomtatványon ki van fejtve, hogy miért dukál a nőknek szavazati jog.

Az egyik képviselő, miután egy pillantást vetett a szövegbe, mosolyogva odafordult a feministákhoz:

— Nem szavazati jog kell kérem a nőknek, hanem — férj.

A hölgyek indignálódva fordultak el:

— Pfüj, micsoda prózai alak!

Az érkező kormányférfiak és képviselők.

Kilenc óra után már kezdenek tömegesen érkezni a képviselők, úgy, hogy már délelőtt fél 10 órakor tömve vannak a képviselőház folyosói. Háromnegyed tizkor megérkezett Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, akit a folyosón tüntető éljenzéssel fogadtak. A miniszterelnök és Serényi gróf földművelésügyi miniszter rögtön beszédbe elegyednek, amit gyakran megzavarnak a vidékről megérkezett új képviselők, akik a miniszterelnöknél jelentkeznek. Székely igazságügyminiszter egy másik csoportban nationális vitába elegyedik, míg Lukács László a pénzügyi kapacitásokkal tárgyal. Zichy János gróf kultuszminisztert pártkülömbőség nélkül általános szimpáthia fogadja a folyosón. Az alkotmánypárt folyosóján megjelenik Széll Kálmán, akit régi ismerősei igyekeznek üdvözölni. A csoport felé közeledik Márkus József volt budapesti főpolgármester, jelenleg budapesti erzsébetvárosi képviselő tekintélyes alakja. Az új honatyák egymásnak adják a szót:

— Muta'kozzunk be Márkus Józsefnek.

Az egyik sarokban Pekár Gyula mond el remniszcenciákat a választásokról; egész csoport körülvette.

De nehéz volna felsorolni az érdekes jelenségeket, amelyek hozzátartoznak az új alakulás színezetéhez.

Hol van Tisza István?

Kabos Ferenc alelnök-jelölt hol itt, hol ott áll meg egy-egy pár szóra. Rosenberg Gyula szép asszonyokat kalauzol a folyosók labirintusában. Sándor Jánostól, az új belügyi államtitkártól mindenki azt tudakolja:

— Hol van Tisza István?

Tisza grófot ugyanis még nem látni a folyosón és Sándor Jánostól azt is megtudják az érdeklődők, hogy az első ülésen nem is fog megjelenni.

Aki még miniszternek tudja magát.

Apponyi Albert tíz óra felé érkezett a Házba. De nem a képviselők bejárója felé vette útját, hanem a miniszteri lépcsőkhöz tartott.

Itt a szolgálva ámulva nézett rá. Majd bátorságot vett magának és levett kalappal Apponyihoz lépett:

— Kegyelmes uram, alázatosan jelentem, hogy ez a miniszteri lépcső...

Apponyi körülnézett, mintha álmából riasztották volna föl.

— Oh... csakugyan... csakugyan... Tévedtem. De ugye nem haragszik, hogy most még ez egyszer erre megyek?

A szolgálva mélyen meghajolt és eltávozott. Apponyi pedig lassan, elgondolkodva rötta a lépcsőket.

Szervusz Gyula!

Körölbefül ugyanebben az időben Kossuth Ferenc várakozott a liftre, míg szabad lesz. Néhány pillanat múlva oda érkezett Justh Gyula.

A két vezér szempillantásig némán nézett egymásra. A csöndet Kossuth Ferenc törte meg:

— Szervusz Gyula!

Justh összevonta a szemöldökét és foghegyről odavette:

— Szervusz!

És azán tovább ment.

Kossuth majdnem észrevétlenül haladt keresztül a folyosón. Csak itt-ott mosolygott feléje egy-egy arc.

Az új Simkóné.

Khuen miniszterelnök a képviselőház folyosóján lekötözött udvariassággal fogadta a nála tisztelgő új honatyákat. Szívesen ereszkedett szóba velük.

Egyszerre, mikor egy csoportban éppen a párt fényes győzelméhez gratuláltak neki, egy asszony lépett hozzá és kérvényt nyújtott át neki.

— Az új Simkóné, kiáltották néhányan.

Megszólalnak a csengők.

Már néhány perccel elmúlt tíz óra, mikor Zlinszky István háznagy, akire ma nevezetes feladat vár, szól Tossy Károly irodaigazgatónak, hogy az ülés megkezdése iránt intézkedjen. Tossy felmegy az elnöki emelvényre és néhány pillanat múlva megszólalnak a folyosó csengői.

A képviselők befelé mennek az ülésterembe. Bemennek a kormány tagjai is, akiknek a képviselők utat nyitnak. Utánuk mennek az ellenzék vezetői: Kossuth, Justh, Apponyi, mindhármán szürke ruhában. A kormány tagjai természetesen feketében vannak.

Az ülésteremben.

Minden különösebb emocio nélkül foglalják el székeiket. Khuen gróf ül a jobb szélén, azután Hieronymi, Lukács, Székely, Hazai és Serényi, míg a legszélén Zichy János gróf telepedik le.

A teremben zsongás van, mint egy hangybolyban. Perczel Dezső szívesen paroláz mindenkivel a teremben, Erdélyi Sándor pedig úgy ül a helyén, mintha egyáltalán el se mozdult volna onnan. Gromon Dezső teljes igazsággal állapíthatja meg, hogy olyan elegáns Ferenc József kabátja és olyan korrektül vasalt nadrágja ma sincs senkinek a parlamentben, mint ő neki.

A kormánypártnak könnyen megy az elhelyezkedés. Jóformán akárhova ülhetnek, olyan rengeteg tömb van kijelölve a helyükül. Majdnem az egész terem az övék, csak a szélső baloldalon néhány szikla nem. Ezen a néhány sziklán helyezkedik el az ellenzék, a két függetlenségi párt, a néppárt, a gazdapárt, meg a demokratapárt és mégse kell valami nagyon szorongania.

Pontban 10 órakor Zlinszky István háznagy felszólítja Madarász Józsefet a korelnöklésre...

Kerkápoly Károly özvegye öngyilkos.

Az idegbeteg nagyasszony halála.

Távirati tudósítás.

Arad, június 23.

Megdöbentő öngyilkossági esetről értesít bennünket szombathelyi tudósítónk. Kerkápoly Károlyné született Gombós Petronella magyar-genesi kastélyában öngyilkosságot követett el és azonnal meg is halt. Ma reggel nagy vértócsában találták hálószobájában, torkán óriási seb tátongott. Mellette hevert a földön egy véres olló, amelylyel az öngyilkosságot elkövette.

Kerkápoly Károlyné Kerkápoly Károlynak, az Andrássy kabinet híres, nagy tudású pénzügyminiszterének volt özvegye. Férje, a kiváló kormányférfi 1895. május 12-én meghalt. A szerencsétlen uriaszony már hosszabb idő óta súlyos idegban szenvedett, ami rendkívül nagy fájdalmakat okozott neki. Gyakran voltak ideggörcsei és ezek olyan kinokat okoztak neki, hogy már többször öngyilkossági kísérletet követett el.

A minap is egy rokona és társalkodónje kíséretében kísérték. Az öreg urinőt utközben ideggörcsök lepték meg, elvesztette öntudatát és az ut mellett levő kutba vetette magát. A vele lévők természetesen azonnal segítségért futottak és sikerült is őt a kutból idejében kimenteni.

A sikertelen öngyilkossági kísérlet után a kegyelmes asszony látszólag megnyugodott. Nem látszott rajta, hogy sötét tervvel foglalkozna. De azért állandóan gondosan vigyáztak rá, amint hogy az utóbbi időben állandóan őrizték és egy pillanatig se hagyták magányosan.

A nagyasszony tegnap este egészen nyugodtan tért hálószobájába, pedig mint a körülmények mutatják, már ekkor elhatározta az öngyilkosságot. Alvást színelte és megvárta, míg a házban mindenki elalszik. Aztán az előre bekészített éles ollóval elvágta a torkát, s ennek következtében elvérzett.

Az öngyilkosságot csak reggel vették észre, amikor az uriaszony már halott volt. Azonnal jelentést tettek a *celldömölki főszolgabiróságnál*, ahonnan Takács Márton főszolgabíró és Király János dr. járásorvos mentek ki a helyszínére és ott az öngyilkosságot megállapították.

Kerkápoly Károlyné nagy vagyon felett rendelkezett. Nagy összegű tőkéje és azonkívül a környéken nagy kiterjedésű birtoka volt. Az utóbbi időben rendkívül visszavonultan élt, aminek oka öregségén kívül kínzó betegségében keresendő. Szinte gyűlölte az embereket és nem is tűrt meg mást maga mellett, mint a társalkodóját. Ennek sok baja volt a szélsőségeskedő nagyasszonynyal. A társalkodónő már több öngyilkossági kísérletét is megkücsitotta.

Az öngyilkos uriaszony halála az egész vármegyében nagy részvétet keltett.

TANÜGY.

(—) Nagyalmágyiak kulturációja. Rendkívül értékes és következményeiben igen jelentős kulturáció indult meg Nagyalmágyon. A halmágyi intelligencia néhány tagja összefogott és nemes, kulturális célt tűzött maga elé. Elhatározták, hogy a Halmágyon és környékbeli falvakban lakó román gyermekeket a lehetőséghez képest segítik a megmagyarosodásban. Hogy ezt a nemzeti szempontból igazán méltánylandó célt elérhessék, úgy határoztak, hogy nagyon megkönnyítik azoknak a szegény földhöz ragadt kis rományerekeknek az iskolába járást.

Nemcsak tandíjmentességet adnak nekik, hanem beszerzik a szükséges tankönyveket, sőt még a nap folyamán ételt, illetve ebédet is adnak a kis nebulóknak. S hogy ezt a tervet meg is valósíthassák, a szükséges összeget társadalmi uton igyekeznek megszerezni. Az akció élén Lovich Gyula nagyalmágyi főszolgabíró, Zsigmond Konrád iskola-igazgató, Gál Árpád tanító, Mohaupt Erzsébet tanítónő állnak.

HIREK.

Lampionos szerenád a király tiszteletére.

A magyar dalosok hódolata.

Távirati tudósítás.

Arad, június 23.

A dalosegyletek országos szövetsége ma este lampionos szerenádöt rendezett a király tiszteletére. Az ünnepség rendkívül nagyszabású és impozáns sikerű volt, úgy, hogy a király nagy tetszését és meglegedését érdemelte ki. Az ünnepélyen negyvennyolc dalegyesület vett részt több, mint kétezer taggal.

A dalárdák tagjai hosszú sorban, kezükben színes lampionokkal vonultak fel a várba, amelynek környékét óriási embertömeg lepte el. A vár udvarára csak belépőjegyekkel lehetett bejutni, de ennek dacára a királyi udvar is teljesen megtelt közönséggel.

Kilenc órakor a király József főherceg, Augusta főhercegnő, Klótild főhercegnő és leánya, Henriette főhercegnő, továbbá József Ferenc főherceg társaságában jelent meg az erkélyen a közönség üdvözlő rivalgása és percekig tartó éljenzése közt. A király az üdvözlést meghajlással köszönte meg.

Sztojanovics Jenő karnagy fellépett a pódiumra. Apró, piros-fehér-zöld villanylámpákkal ellátott vezénylő botjával megadta a jelet és egyszerre kétezer torokból zendültek fel a Szózat dallamai. Felsőleges erővel hangzottak a magyar nemzeti ima akkordjai és a lampionokkal megvilágított énekesek a beláthatatlan közönséggel a háttérben pompás képet nyújtottak. A király azonnal ki is fejezte tetszését a körülötte lévőknek.

A Szózat után néhány magyar dalt adtak elő az énekesek, majd az ünnepély a Himnusz hangjaival záródott.

A szerenád után a király magához kérette Zichy Géza grófot, az ünnepély rendezőjét, Rózsavölgyi és Vaszilievics polgármestereket, Sztojanovics karnagyot és a dalárdák vezetőit, akiknek külön-külön legnagyobb elismerését fejezte ki a pompás ünnepélyért.

Háromnegyed tíz óra felé a tömeg oszladni kezdett. A rend az óriási közönség mellett is példás volt, csak a sikló és a hajók állománánál volt tolongás. Baj azonban itt sem volt.

— A hivatalos lap mai száma a következőket közli:

A személyemköri magyar miniszterium vezetésével ideiglenesen megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Stauber József aradi lapszerkesztőnek és törvényes utódainak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet a „Nagydorogi“ előnévvel díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi június hó 15-én.

FRENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

— Vilmos császár utazása. Hamburgból jelentik: Vilmos német császár ma megérkezett. Botot tartott a kezében, de nem támaszkodott arra. A pályaudvarról automobilon Balin vezérigazgató lakására ment, ahol villás reggeli várta a császárt. Vilmos császár rendkívül jó kedvű volt. Kieői jelentés szerint Vilmos császár a Hohenzollern hajó fedélzetén ma dél előtt odaérkezett.

— József főherceg ajándéka Warchalovszky aviatikusnak. Budapestről jelentik: József főherceg ma gyémántokkal sűrűn kirakott arany cigarettatárcát küldött Warchalovszky aviatikusnak, akinek gépén ő és Augusta főhercegnő a Rákosi repülőtéren többször felszálltak.

— Khuen-Héderváry gróf a királynál. Budapestről jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma délelőtt 12 órakor magánkiallogatáson jelent meg ő felsége előtt. A miniszterelnök jelentést tett ő felségének a politikai helyzetről és a képviselőház mai ülésének lefolyásáról. Ő felsége a miniszterelnök előterjesztéseit meglegedéssel vette tudomásul. A kihallgatás fél óra hosszáig tartott. A kihallgatás után a miniszterelnök visszatért a miniszterelnöki palotába.

— A főrendiház ülése. Budapestről jelentik: A főrendiház holnapi ülésének tárgya abban merül ki, hogy kihirdetik az országgyűlés ünnepélyes megnyitására helyét és idejét. A korelnöki tisztet Harkányi Frigyes báró fogja betölteni, aki ma délután megjelent a főrendiházban a szükséges intézkedések megtétele végett.

— Az Osztrák—Magyar Bank az árvizkárosultaknak. Budapestről jelentik: Az Osztrák—Magyar Bank főtanácsa ma Popovics Sándor dr. udvari tanácsos, bankkormányzó elnöklésével Budapesten ülést tartott, a melyen Pranger udvari tanácsos, vezértitkár a f. é. első felének eredményeiről, valamint a pénz és devizapiac helyzetéről beható jelentést tett. Pranger, udvari tanácsos, vezértitkár jelentéséből megemlítendő, hogy a nemzetközi piacokon a pénzügyviszonyok meglehetősen javultak, míg a monarchia pénzügyi ainkább bizonyos feszültség mutatkozik. Az utóbbi körülmény okai főleg abban vannak, hogy azok a befizetések, amelyek az állami kölcsönökre, különösen pedig a magyar kormány által felvett előlegre történtek, meglehetősen mennyiségű pénzt vonnak ki a forgalomból és a pénzügyviszonyok könnyebbülését hátráltatják. Ezenfelül a mezőgazdaság az aratás előtt meglehetősen összegeket vesz igénybe és a nyílt piacon a kamatláb közel van a hivatalos bankkamatlábhoz. Így történt, hogy a legutóbbi hetekben lényegesen magasabb szükségletek kerestek a bank pénztárainál kielégítést, mint a múlt évben. A bank pénztárainál január elseje óta 371 millió koronával többet számítottak le, mint a múlt év első felében. A kamatláb megváltoztatására a főtanács mai ülése nem látott okot. A főtanácsülés több folyó ügyet intézett el, ezek között a hivatalnokok reides előléptetését, a mely az osztrák-magyar banknál félévenként szokott bekövetkezni. A főtanács a legutóbbi dél-magyarországi elemi csapások által sújtott lakosság segítésére tízezer koronát adományozott.

— Elhunyt vasutigazgató. Budapesti tudósítónk jelenti: Gerhardt Gusztáv udvari tanácsos, a Kassa oderbergi és a győr sopron-éberfurti vasut elnök igazgatója ma budapesti lakásán hirtelen meghalt. Gerhardt még tegnap Mőntalban volt, ott rendes napi munkáját végezte el. Ma éjjel hirtelen rosszullett, szívszélhűdés ölte meg.

— **Eltűnt fővárosi ügyvéd.** *Budapestről* jelentik: *Rupp Géza dr.*, a főváros előkelő köreiben jól ismert ügyvéd, *Rupp Zsigmond dr.* királyi közjegyző, miniszteri tanácsos fia, több rokonának és barátjának érzékeny megkárosítása után megszökött *Budapestről* *Kratochvill* Erzsébet táncosnő társaságában. Az ügyvéd, akiért előkelő családja már többször fizetett igen nagy összegeket, fél millió korona adósságot hagyott hátra. Édesapja Bécsben kereste eltűnt fiát, azonban nem találta meg. Ugy nyilatkozott egy újságíró előtt, hogy fia teljesen tönkrement, de semmiféle kriminális cselekményt nem követett el.

— **A vérhaj sikeres gyógyítása.** *Berlinből* jelentik a következő szenzációs hírt: Az orvos-társaság tegnap nagy jelentőségű gyűlést tartott. Egyedül *Ehrlich* titkos tanácsosnak a vérhaj gyógyítására vonatkozó felfedezéséről folyt a vita. Az új gyógyítási módnak az orvosok véleménye szerint *bámulatos hatása volt.* Németország valamennyi kísérletező orvosa *kitűnőnek találta* az új szert, amely leginkább a legelőrehaladottabb esetekben vált be. Egy bámulatos hírt közöltek az orvosok, amely szerint egy törvénytörő bíró, aki vérhaj következtében *megőrült, annyira visszanyerte egészségét, hogy újra elfoglalhatta állását, s most már ép oly megtelelően képes a dolgát elvégezni, mint azelőtt.* *Ehrlich* titkos tanácsos, a ki a gyűlésen jelen volt, hálás köszönetet mondott kartársainak, hogy szerének kipróbálásán fáradoztak.

— **Az osztrák kormány győzelme.** *Bécsből* jelentik: Az osztrák kormány helyzete ma lényegesen megjavult. A Reichsrath mai ülése tekintélyes többséget hozott a kabinetnek. A költségvetési javaslat első két olvasásán túl van a parlament. Holnap lesz a költségvetési harmadszori olvasása.

— **Véres kardaffér.** *Ceglédről* jelentik: A múlt héten hazaérkezett szabadságra *Magay István* Bécsben szolgáló vadászhadnagy, *Magay György* ceglédi ügyvéd fia. Az elmúlt napokban *Magay István* kikocsizott. Egy fordulónál szembetalálkozott *Fried* földbirtokos kocsijával. Egyikük sem akart kitérni, úgy hogy a két kocsi közvetlen közelben ment el egymás mellett. Tegnap este *Magay* a korszón találkozott *Fried* del, s kérdőre vonta, hogy miért nem tért ki neki. A két férfi között heves szóváltás keletkezett, amelynek folyamán *Magay* kardot rántott s *Fried*et *fejbevágta, úgy, hogy az összeesett. Fried* életveszélyes sérülést szenvedett. A seb, amit a kard okozott, 18 cm. hosszú, s *Fried*et a homlokán érte a vágás. *Magay* ellen súlyos testisértés büntette miatt megindították az eljárást.

— **Dinamitmerénylet Friedbergben.** *Berlinből* jelentik: A németországi Hesszen tartomány egyik városkájában, *Friedbergben* tegnap feléledt a rablóromantika. Egyetlen ember, egy *Barkenstein* János nevű huszesztendős soffőr kora délután *dinamittal rombadöntötte a városháza falait, betört a birodalmi bank pénztárába, a bank igazgatóját revolverlövéllyel megsebesítette, üldözői elől pedig, bár csaknem az egész lakosság, rendőrökkel az élen utána vetette magát, sikerült elmenekülnie egész a város határáig, ahol bekerítették. Még vagy öt revolverlövéllyel intézett ezután is támadásra, egy diákokat és két parasztot súlyosan megsebesített, azután magát lölte agyon. Azonnal meghalt.*

— **Kinevezés.** *Urbán Iván* főispán *Luszt* Ferenc dr. szemlaci orvost a pécskai járás tisztiorvosává nevezte ki.

— **A királyok akrobatája meghalt.** *Londonból* táviratozzák: A napokban *Grauthamban* százhárom éves korában meghalt *Henri Johnson*, az egykor világhírű artista, akit a királyok akrobatájának nevezték. Tudniillik *Johnson* három angol király előtt produkálta magát: IV. Vilmos, Viktória és VII. Edvárd előtt. Már tizenégy éves korában tagja volt a *Hughes* cirkusznak és járt *Pekingben*. Mint lovas, mint trapézművész és mint dróttáncos egyaránt kiváló volt. Először 1830-ban lépett fel a *Buckingham-palotában* IV. Vilmos előtt, a ki úgy meg volt vele elégedve, hogy örökre elengedte neki az adófizetést.

— **Gyilkosság boszúból.** *Berlinből* jelentik: Tegnap késő este történt a *Spree* egyik hidjának közepén; Alig járt valaki arrafelé, mikor egy munkáskülsejű férfi átnyalábol egy leányt és bedobta a folyóba. A lámpások halvány fényénél látta a rémes jelenetet egy readór a parttól. A szegény leány kétségbeesetten kiáltott segítségért, de a hullámok elnyelték hamarosan. Mire csolnakot oldottak, nyomtalanul eltűnt a vízben. A gyilkos suhancot kézrekerítették. *Hartmann* Bernátnak hívják, gyári munkás. Egykedvűen mondta a rendőrségen, hogy a leány, *Kopek Márta*, kedvese volt, de faképnél hagyta. Boszúból a vízbe fojtotta.

— **Halál a vasuti sínek között.** *Budapestről* jelentik: Nagy-Maros község mellett az állomáson tegnap este összegyülekezett közönség, amely a király vonatát várta, borzalmas jelenetnek volt szemtanuja. Háromnegyed hat órakor, amikor az állomásról az udvari vonat kirobogott, ugyanakkor érkezett *Budapestről* a bécsi személyvonat. A másik sínpáron pedig egy tehervonat haladt. *Galgóczy György* esendő, aki a pályaudvarra kirendelt diszorségben teljesített szolgálatot, nem vette észre a vonat közeledését s a három vonat közé került. *Galgóczy* a sínpárok között állt s mit sem sejtve tisztelgett még az udvari vonatnak, amikor észrevette a személyvonat közeledését. Megfordult s ekkor az udvari vonat utolsó kocsija a puskáját elkapta s őt a másik vonat elé dobta, úgy, hogy az a szerencsétlen ember fején ment keresztül. A vonat *Galgóczy* fejét teljesen elválasztotta a törzstől.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban június hó 24-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: *Assael* János géplakatosnak *György* nevű fia, *Kerezi* Miklós táviráda kézbesítőnek *Béla* nevű fia. *Udvarnoki* István s. főkezőnek *Veronika* nevű leánya, *Bajusz* Ferenc vasutasnak *Etelka* nevű leánya. **Megehalt:** *Hönig* János 76 éves bányamérnök, özv. *Mreza* Sándorné 80 éves napszámosnő, *Makó* János 8 éves fia, *Suhajda* Lajos 7 hónapos fia, *Szucsigán* Odön 18 éves kereskedősegéd. **Házasságot kötött:** *Garoin* János dr. ügyvéd *Serbán* Flórával.

— **Náder J. késműves cég** Arad (Minorita-palota.) Megérkeztek a legjobb hajsütővasak, ugymint hajfodorító Marcell és ondolirozók. Ajánljuk a sportolók részére kerekes korcsolyáit. Sportegyletek előnyben részesülnek. 1881

— **Dr. Wiener Gyula** fogorvos tisztelettel tudatja klienseivel, hogy helybeli és interurbán telefont vezetett be 768. számmal.

— **Francia likörök** legbiztosabb készítéséért — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, *Vojtek* és *Weisz* nál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes avaranyuvás.

Kapható Árványriakereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Gyógy-Állomás, Budapest, Rudeifrakp. 3.

Letartóztatott kereskedő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 23

Az ujszentannai esendőrség ma letartóztatott egy kereskedőt, aki típusa volt azoknak a rosszhiszemű üzletalapítóknak, akik tervszerűen utaznak a hitelezők minél nagyobb megkárosítására. A nagykereskedők és a gyárosok szinte ki vannak szolgáltatva az ilyen lelkiismeretlen spekulánsoknak s a büntető igazságszolgáltatás az egyetlen út, amelyivel őket megbüntetni s a követőiket valamennyire elrettenteni lehet.

Teszling Ferencnek Ujszentannán volt üzlete, amely nemrég csődbe ment. *Teszling*nek azelőtt Aradon volt üzlete, előbb *Tasch* Gusztáv, majd *Guttman* Izidor társaságában. Ezek utóbb kiváltak, külön-külön üzletet alapítottak, s azután egyenként, meglehetősen nagy passzívakkal, szintén csődbe jutottak.

Teszling Ferenc ujszentannai üzlete nem kevesebb, mint 150,000 korona passzívával ment csődbe. Ezzel szemben körülbelül *semmi* vagyon se maradt, mert *Teszling* a csődöt megelőzően hitelezőivel kiegyezett, s nemcsak az egyezséget nem tartotta be, hanem az árukat vásárokon és egyébütt elkótyavetyéltá, s a pénzt megtartotta.

A megkárosított hitelezők erre büntető feljelentést tettek ellene. A budapesti hitelezők megbízásából *Vajda* dr. ügyvéd több napon át gyűjtötte az adatokat *Teszling* ellen, amelyek annyira terhelőek voltak, hogy a kir. ügyesség rendeletére ma *Teszling*et a csalárd bukás komoly gyanuja alapján letartóztatták.

Teszling huszonnyolc-harminc éves, nős ember. A hitelezőivel szemben meglehetősen cinikusan viselkedett, s azt hangoztatta, hogy neki úgy se tehetnek semmit.

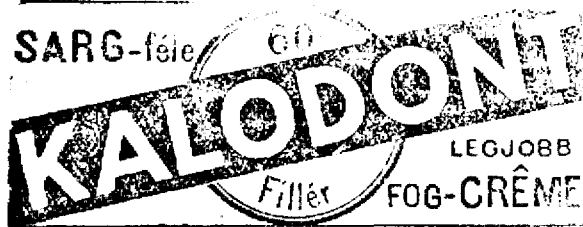
Ebben a hitében meglehetősen csalódott, s valószínű, hogy a büntető bíróság ítéletével példát fog statuálni azok elrettentésére, akik ma is ezt a módot tartják legjobbnak a könnyű meggazdagodásra. Ugy halljuk, hogy hasonló ügyekben még több feljelentést tettek az aradi kir. törvényszék büntető osztályánál.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A *Kölcsey*-egyesület választmányi ülése. A *Kölcsey* egyesület nyári szünete előtt szombaton délután fél 6 órakor utoljára ül össze a városházán gyűlésre. Akkor fogják odaitélni a 100—100 koronás *Trefort*-díjat annak a három tanítónak, akik ebben az iskolai évben munkásságuk eredményével a kitüntetésre részesültek.

(*) *Segédjegyzők* és községi alkalmazottak országos gyűlése. A „*Segédjegyzők* és Községi Alkalmazottak Országos Egyesülete” július hó 11-én d. e. 10 órakor tartja *Budapest*en, a fővárosi vigadó nagytermében első rendes országos közgyűlését. Ez alkalommal adja át az egyesület vezetősége egy 1500 tagú küldöttség kíséretében emlékiratát *Khuen-Hédervary* Károly gróf miniszterelnöknek, *Hieronymy* Károly kereskedelemügyi miniszternek, *Jakabffy* Imre belügyi államtitkárnak és *Tisza* István

grófnak, mint a segédjegyzői kar régi jóakarójának. Az országos gyűlés alkalmából az „Amerikai Park”-ban 1500 terítékű társasvacsora lesz és a gyűlés résztvevői tiszteletére az igazgatóság a „Varieté”-ben és a „Casino de Paris”-ban diszeldadást, fényes tűzijátékot és tombolát rendez. Jelentkezni folyó hó 28-ig az egyesület hivatalos lapjának, a „Közigazgatási Közlöny” nek szerkesztőségénél (Budapest, VII., Wesselényi-utca 32.) lehet, ahol a lap szerkesztője mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál.

6913.

SPORT.

+ A 12. huszárezred díjlovaglása. Az aradi cs. és kir. 12. huszárezred, az ezredtulajdonos VII. Edvárd angol király elhunytja alkalmából elhalasztott díjlovaglását, díjugratását és Jeu de Barre lovas-ünnepélyét e hó 25-én a lovassági laktanya közvetlen közelében levő lovaglótéren tartja meg. Bajárat a lovassági laktanya mellett (gáji oldal) levő kis kocsiuton. Kezdeté 9 órakor.

+ Az Aradi Természettudományi Turistatársasága vasárnap Savanyukutra kirándulást rendez. A kiránduláson, mely igen élvezetesnek ígérkezik, körülbelül 30-35-en vesznek részt. Zerkovitz Rudolf, a motoros vasutak vezérigazgatója kedvezményes jegyeket bocsájtott a kirándulók rendelkezésére.

+ Kirándulás a „Magas-Tátrába.” Az „Aradi Turista Egyesület” f. évi július hó 24-31-én hét napos társas kirándulást rendez a Magas-Tátrába. Részvételi díj személyenként e. tagnak 140 korona, nem tagnak 150 korona, vasúti költség nélkül e. tagnak 105 korona, nem tagnak 115 korona. Ezen kirándulásra jelentkezni lehet az egyesületi irodában (Deák Ferenc utca, Vass-szálló) továbbá Bloch H., Ingusz I. és Fia és Kerpel Izsó cég könyvkereskedésében kitett iven. Jelentkezési határidő: július hó 3. Részletes programmal, levélbeli vagy írásbeli megkeresésekre az egyesület igazgatósága készséggel szolgál minden: ap du. 5-7 óráig.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Grim Mihály. Magánügyeket csak Nyilttérben intézhet el.

Kántor választás. Polgármesteri hivatalnál. A júliusi közgyűlés választ. Képesítő, működési, erkölcsi, születési, orvosi bizonyítványok.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 23.

Amerika 2-el olcsóbb. Kínaiat, vételkedv gyenge. 5 ezer mm. 5-10 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél árszám	2 órai árszám
Buza 1910. októberre	9.63-9.64	9.59-9.60
Rozs 1910. októberre	6.95-6.96	6.91-6.92
Zab 1910. októberre	7.74-7.75	7.24-7.25
Tengeri 1910. júliusra	5.47-5.48	5.47-5.48

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Junius 23. —

Magyar aranyjárdék 4%	113.20
Magyar koronajárdék 4%	92.15
Magyar koronajárdék 3½%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.57
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyereséysorsosgy kölcsön	225.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	156.60
Oszták járadék papírban	94.—
Oszták járadék ezüstben	97.75
Oszták járadék aranyban	116.50
Oszták koronajárdék 4%	94.—
1860. évi oszták államsorsjegy	171.—
Oszták-magyar bankrészvény	18.20
Magyar hitelbank-részvény	84.50
Oszták hitelintézeti részvény	668.—
Oszták-magy.-államvasuti részvény	75.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.09
Német birodalmi márka	117.45
London vista	240.15
Páris vista	95.35
20 márkás arany	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Junius 23.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	9.40-9.45
76	9.50-9.55
77	9.60-9.65
78	9.70-9.75

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új	9.35-9.40
Rozs új	6.65-6.70
Árpa új	5.30-5.40
Zab új	6.10-6.20
Tengeri régi	5.40-5.45

Budapest-kőbányal sertéskereskedelem.

— Junius 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400-400 kilogrammig rieds súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 144-46 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 144-146 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 146-148 fillérig.

Sertéslelézám: június hó 20. napján volt készlet 39160 darab, június 2. napján felhajtott 274 darab, június 21. napján elszállított 268 darab, július 22. napjára maradt készletben: 39.172 darab.
A hírtott sertés üzlet irányzata változatlan.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. június hó 24-én:

P. Márkus Emilia és Gál Gyula felléptével:

Brassbound kapitány megtérése.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtá: Bernard Shaw. Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

SZEMÉLYEK:

Sir Howard	Gál Gyula.	Johnson	Polgár S.
Lady Cicely	P. Márkus E.	Rankin	Nagyiván I.
Brassbound	Kesztler Ede.	A kádi	Kulcsár L.
Drinkwater	Leóvey Leó.	Sidi	Gerő János
Redbrook	Boda Ferenc.	Kearney	Beregi S.

Kezdeté 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság.tér mellett.)

Műsor 1910. június 24-én, péntek:

1. Utazás Svájcban. Látványosság. — 2. Melyik a néger? Humoros. — 3. Viharos időkből. Dráma. — 4. Pítko billiárdozik. Kacagató. — 5. A modell. Dráma. — 6. Aki a vállát rángatja. Humoros. — 7. Diszszemle a Vérmezőn. Nagy látványosság.

Előadások délután 1/7 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Este 9 órakor

A levegő meghódítása.

Irták: Serényi Gusztáv dr. és Lisnyay Pál.

Helyárak: 2 kor., 1 kor., 60 fill. és 40 fill.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrássza.

NYILTTÉR.

Legjobb minőségű

rákokat

szállítok utánvétellel.

Hogy elevenen érkeznek, ezért felelősséget vállalok.

40 drb. soló rák II korona.

60 „ óriás rák 7.50 fill.

90 „ asztali rák 5.50 „

B. Grossberg,

PODWOLCZYSKA 30. 2507

270-1910. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó Metal Náthán és Fia buttyini bejegyzett cég megkeresésére ezenel közhírré teszem, hogy a nevezett cég által eladott, de a vevő által át nem vett 16 waggon cser hasáb és 48 waggon buk hasáb tűzifa folyó év július hó 4-ik napján d. e. 9 órakor az almási vasuti állomáson és esetleg folytatólag a berindiai vasuti kitérőnél közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatni fog.

Nagybuttyinban, 1910. évi június hó 22. napján.

Walder Izsó,

2509

kir. bir. végrehajtó.

2653-1910. pm.

Hirdetmény.

A Dobó utca megnyitása céljából a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi Miniszter Ur 1910. április 30-án 25608. I. A. I. szám alatt kelt határozatával Arad szab. kir. város közönsége javára engedélyezett kisajátításra vonatkozó kisajátítási tervet és összeírást 1910. évi június hó 17-től 1910. évi július hó 1-ső napjáig bezárólag terjedő 15 napi időtartamra Aradon a városháza első emeletén levő hivatalos helyiségben az 1881. évi XLI. t.-cikk 34. §-a értelmében közszemlére kiteszem és egyidejűleg közhírré teszem, hogy a kisajátítási ügy tárgyalására dr. Steinhardt Mór közigazgatási bizottsági tag elnöklete alatt Arad szabad királyi város közigazgatási bizottsága által kiküldött bizottság az ügy tárgyalását Aradon a városháza I. emeletén levő tanácssteremben 1910. évi július hó 5-ik napján délután 3 órakor fogja megkezdeni, illetve megtartani. Ezen tárgyalásra az érdekelteket az 1881. évi XLI. t.-cikk 34. §-a értelmében azon figyelmeztetéssel hívom meg, hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Arad, 1910. június hó 15-én.

A polgármester távollétében:

Kádas Kálmán,
főjegyző.

Meghívó.**Az Arad Hegyaljai Helyiérdekű Motoros Vasut**

Részvénytársaság

f évi július hó 9-én, szombaton délben 1 órakor az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara disztermében

III. évi rendes közgyűlését tartja,

amelyre részvényeseit ezennel tisztelett meghívja

az Igazgatóság.

NAPIREND.

1. Az igazgatóság jelentése az 1909. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1909. évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, az üzleti felesleg hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában határozathozatal.
4. Esetleges indítványok.

Jegyzet.

Kivonat az alapszabályokból.

16. §.

Minden részvényes, minden birtokában levő 100 korona névértékű részvény után 1—1 szavazati joggal bír. Azon részvényes, aki a közgyűlésen szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazottja által gyakorolni kívánja, tartozik 8 nappal a közgyűlés előtt részvényeit vagy élvezeti jegyeit a még le nem járt szelvényekkel együtt vagy erről szóló állami vagy közigazgatási hatóság vagy nyilvános számadásra kötelezett pénzügyi intézetek által kiállított letét-jegyeit a társaság pénztáránál (Györök, hivatalos órák d. e. 9—1, 2—12.) letenni. Erről igazolványt kap, mely a közgyűlésen szavazati jogának igazolására szolgál.

A m. kir. kormány, a városok és községek képviselői a részvényesek letétele nélkül is gyakorolhatják szavazati jogukat, képviselői minőségük igazolása mellett.

2514

458—1910. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Erzsébetvárosrész és Sarkad külvárosban létesítendő eső és szennyvíz levezető csatornák készítése iránt f. évi július hó 11-én d. e. 10 órakor versenyárgyalást tart az aradi városháza földszinti tanácstermében.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedélylyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkálat teljesítésére hatósági engedélylyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

1. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban, egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 10 koronáért kaphatók, miután a költségvetésben, a helyszínrajz és csatornázási részlet terv kiadása mellett az egységárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munkafeltételeknek részben vagy egészben eleget nem tenne, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, mir az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja, társai nevében a munkálatokra vonatkozó rendelkezéseket és utasításokat átvenni s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozat

teendő arra is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősök.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fentjelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Távirattal beadott vagy elkészített ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

15. A munkálatok 1911. november 1-ig teljesen készen átadandók, az egyik főgyűjtő, a mely a Tökölly-zsilip megszüntetésére tervezetett, f. év november 1-re készen átadandó.

Arad, 1910. június hó 20.

A gazdasági szék.

1910. V. 764/2.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1910. V. 764/2. számú végzése által Wolf Steiner budapesti cég végrehajtató javára 1000 kor. tőke és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 620 koronára becsült kerékpár, képek és szőnyegekben álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínen, vagyis Aradon, Kossuth-utca 39.

szám alatt leendő eszközlésére az 1910. június hó 25-ik napjának d. u. 5 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1910. június hó 10-ik napján.

Györffy Arnold,
bíróági végrehajtó.

2508

Árverési hirdetmény.

Az aradi zsidó hitközség ezennel közzhírré teszi, hogy a volt Spitzer Ignác-féle Baltamika dülőbeli pusztán kivágott akácfa tömbök eladására megkezdett árverés f. évi június hó 26-án (vasárnap) délelőtt 8 órakor a helyszínen folytatottik.

Eladásra kerül mintegy 70 drb. fiatal, egészséges, 3—6 m. hosszú tömb.

Az aradi zsidó hitközség előljárósága.

2518

Könyvkötészetünkben**egy ügyes fia tanulóinak**

3 korona kezdőfizetéseivel

felvétetik.

Eötvöset a kiadó hivatalában.

Olvasóinkat

tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkban olvasott
hirdetésre hivatkozni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

Ismerettség híján

házasárára, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vincsellőre, kertészre,	kulcsárra, gazdasszoyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodászolgára pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re vagy szükségére,
--	--

AKI

eladni kíván

100 ort, 100 gortát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy
---	--

AKI

bérbeadni kíván

birtokeket, házat, vadászterületet,	kocsit, lovat, halászatot, telket,
---	---

AKI

szándékot vétel vagy bérbevételek céljából keresel;

AKI

vagy amely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér szél, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetései

rovatát használja.

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a legjobb minőségű

gyertyánfa-bábukat

és I-ső osztályu

lygum-sanktum tekegolyókat

b. figyelmébe ajánlja

Bauer Gyula

Arad, Andrásy-tér, Minorita-palota.

Helybeli

nagyobb vállalatokhoz kerestetik egy gyakorlott gépiró kisasszony, ki a gyorsírásban is kellő jártassággal bír. Csakis olyanok ajánlkozzanak, akiknek már gyakorlatuk van. Ajánlatokat a fizetési igények megjelölésével „Állandó állás” jelleggel a kiadóhivatal továbbítja.

Jóforgalmu fűszerüzlet

és vendéglő, hol az összes engedélyek megvannak, előnyös feltételek mellett átadó. Cim a kiadóban. 2513

Házak

azonnal külön is eladó, Házi felszerelések, műhely berendezések, gép- és lakatos szerszámok, augusztus elsőre 8 szobás lakások, szép kerttel, majeros és hizlalda, istálló és raktárak, pincék elhelyezés miatt rögtön átadó Orosz L. Mátjánál, Wesselényi-u.84. 2503

Teljes ellátást keresek

keresztény családnál a Fő-tér közelében. Sz. S. Atzél Péter-u 2. 2510

Egy szép tiszta

különbejáratu butorozott szoba, esetleg teljes ellátással 1-2 fiatal embernek kiadó József főherceget ut 1. a városházával szemben. Bővebbet a házmesternél. 2515

Szobainasok

szálloda részére felvétetnek „Főher Kereszt” szálloda, Arad. 2511

Az arad városi társaskörben

lehetőleg gyermektelen házaspár alkalmazást nyerhet. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgató, Arad Varjassy József-utca 14. sz. alatt. 2512

Uri családnál

üzletes étkezés kapható. Ugyanott egy butorozott szoba külön bejárattal kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2516

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2374

Egy jóforgalmu

fűszerüzlet berendezéssel együtt két szobás lakással azonnal kiadó. Ugyanott 4 drb. jó ászokfa eladó. Bővebbet Borona-utca 53. szám. 2465

Egy négykerekű

kétüléses francia gyártmányu motorkocsi majdnem kész állapotban áthelyezés miatt, sürgősen, olcsón eladó. Bővebbet Rubinstein szállítónál. Ugyanott kerestetik egy nagy raktárhelyiség nagy udvarral, hosszabb időre. 2501

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésben Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Kiadó

julius hó eisejétől 2 szobából álló garzon lakás mely irodának is igen alkalmas Weitzer J.-utca 14. sz. alatt. 2446

Egy különbejáratu

butorozott szoba Eötvös-utca 17. kiadó. Bővebbet a házmesternél. 2471

Szőlő birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad: Weber Károly bankbizományi iroda, Világos. — Telefon szám 20. 2477

Egy harmonium

és íróasztal jó karban, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2472

Használt zongora

jutányos áron eladó. Bővebbet: Boros Béni-tér 8. számú ház tulajdonosánál. 2484

Ápolónő és masszírozónő

állandó alkalmazást kap Salamon Ignác, Fábán-u. 6a. 2495

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 30.000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Eladó

Fenyő deszkák, pallók, gerendák, oszlopok folyó hó 24-én, pénteken délelőtt 9 órától, délután 5 óráig Óvár-tér 6. sz. alatt nagyon olcsón eladatnak darabonként is. 2517

Kész kerekek, löcsők,

továbbá löcs oldalak és mindenféle kocsialkatrészek jutányosan kaphatók. Geiszel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2504

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fla könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Kész talicskát

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszont elárúsítók kedvezményben részesülnek. Geiszel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2505

Egy jókarban levő

8 lőerejű cséplőgarnitúra eladó. Bővebbet Gantner Antal Uj-Szent Anna. 2463

A Kertics községben levő

öt járatra berendezett Kovács-féle vám-malom haláleset folytán szabad kézből eladó és üzemből azonnal átvehető. Bővebb értesítéssel szolgál Leopold Zsigmond, Aradon. 2496

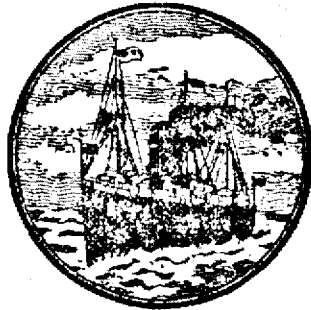
Dicső pénzt

közvetit tisztviselő-, váltó- és jelzálog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. 2478

Legjobb és legolcsóbb forrás.

Kizárólagos

kávé

tea és rum

üzlet.

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEA
BEHOZATAL

Villanyüzemű kávépörkölőn (legújabb rendszer)
minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrásy-tér 20., sz. szemben a megyeházzal.

Szakszerű, példásan tiszta kezelés.